1857. N°. 100.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG 15 DECEMBER.

BIJ DEZE COURANT WORDT EEN BIJVOEGSEL UITGEGEVEN.

PARIJS, 10 December.

In zekere kringen alhier, wordt gezegd, dat alle nog verbannen generaals en andere voorname personen den 1 Januarij vergunning zullen krijgen in Frankrijk terug te keeren.

LONDEN, 12 December.

Het Parlement is heden verdaagd.

— Bij het departement van buitenlandsche zaken alhier, is in den vroegen morgen van heden een telegrafische dépêche uit Malta ontvangen, bevattende de volgende berigten:

Kapt. Love, met de verzending der dépêches van lord Canning belast, meldt dat lord Canning van sir Colin Campbell eene dépêche heeft ontvangen, gedagteekend Cawnpore 9 November en luidende aldus: „Alles gaat wel te Lucknow. Den 4 Nov. is sir Colin Campbell de Jumna bij Cawnpore overgetrokken; hij had 7000 man bij zich om naar Lucknow op te rukken. Generaal Windham bleef te Cawnpore met de reserve, en zou zich insgelijks naar Lucknow begeven, zoodra twee andere regementen zich met hem zouden hebben vereenigd. Kapt. Peel, van de koninklijke britsche vloot, bevindt zich met een klein gedeelte zijner manschappen en eenige 32-ponders te Allumbagh."

Officiële tijdingen melden, dat kolonel Greathead, door 50,000 muitelingen omringd, er in geslaagd is den Ganges bij Lucknow over te trekken. Campbell zou spoedig met 1000 man te Cawnpore versterkt zijn. Te Dinapore en Alehidpore zijn de muitelingen geheel verslagen.

Uit Hongkong wordt berigt dat toebereidselen worden gemaakt voor de bestorming van Canton.

BRUSSEL, 12 December.

De uitslag der verkiezingen in het gansche land is bekend. Onder de 108 gekozen volksvertegenwoordigers zijn 70 liberalen en 38 clerikalen. De clerikale partij heeft de meeste van hare vaanvoerders en aanzienlijkste leden verloren. Alom in het land heerscht vreugde; de rust is nergens gestoord geworden; het volk heeft zich loffelijk gedragen.

's GRAVENHAGE, 12 December.

Door Z. M. is benoemd tot minister van oorlog, de kolonel C. T. van Meurs, directeur der eerste artillerie directie.

— Een berigt uit Batavia van 25 October, door middel van den telegraaph over Triëst bij de Regering ontvangen, meldt, dat allerwege in de kolonien orde heerschte, dat de expeditie naar Timor met een gewenschten uitslag bekroond was, en dat de tot die expeditie gebezigde troepen op Java teruggekeerd waren.

— Men bespeurt bij het departement van binnenl. zaken, met name bij de afdeelingen waterstaat en onderwijs, ongemeene bedrijvigheid en werkzaamheid. De spoorwegen maken de zorg en inspanning van de eerstgenoemde afdeeling uit, en de regeling van het lager onderwijs die van de laatstgenoemde. De benoemingen van de provinciale inspecteurs en schoolopzieners zijn spoedig te wachten. Zoodra deze zaken geregeld zijn, zal er aan het departement van binnenl. zaken met het zamenstellen van het ontwerp van wet op het middelbaar en hooger onderwijs een aanvang gemaakt worden. Zoo als men zich voorsteld, zal de aanbieding daarvan in den loop van het aanstaande jaar volgen.

LEEUWARDEN, 14 December.

[Het Bijvoegsel, behoorende bij deze Courant, behelst: 1°. de bekendmaking van den heer Commissaris des Konings omtrent de Nationale Militie; 2°. idem van de ter inzage ligging van het bestek en de voorwaarden van een grindweg, aan te leggen in de gemeenten Leek en Marum; 3°. de middenprijzen van de tarwe en rogge; 4°. de publicatie omtrent de longziekte; 5°. publicatie van burgemeester en wethouders van Leeuwarden, omtrent het verstellen der twee eerstvolgende weekmarkten alhier; 6°. publicatie van de zelfden, omtrent de inschrijving voor de Nationale Militie; 7°. publicatie van de zelfden, omtrent de viering van den Nieuwjaarsdag; 8°. middelprijzen der granen alhier; 9°. kort verslag van de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van vrijdag jl.; 10°. idem van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van donderdag, vrijdag en zaturdag jl., en 11°. idem van de Gemeente-raad te Leeuwarden van donderdag jl.]

— Zaturdag jl. heeft ten Raadhuize alhier plaats gehad de verpachting: *a.* van de stads huizinge, de opbrengst der tollen en verder aanbehooren, gelegen op Irnsumerzijl onder Friens, waarvan pachters zijn geworden Tabe Nannes Swierstra, gardenier te Jellum en Nanne Johannes Swierstra, landbouwer te Beers, voor eene som van *f* 2867, — en *b.* van de geregtigheid der tollen en de opkomsten van de brug op Nesterzijl onder Akkrum, waarvan pachters zijn geworden, Roelof Oedzes Dantuma, bakker op Nesterzijl onder Akkrum, en Sjouke Bonnes Hijlkema, landbouwer en koopman, onder Nes, voor eene som van *f* 450.

— Bij gelegenheid, dat de heer mr. N. Fockema, president der Arrondissements-regtbank, zaturdag jl. mogt herdenken, dat hij 50 jaren geleden te Groningen tot doctor in de beide regten werd bevorderd, werden hem door de eerste autoriteiten dezer stad benevens van verscheidene andere kanten de hartelijkste gelukwenschen toegebragt.

— Nadat alhier reeds op een paar vorige marktdagen zakkerollerij was gepleegd is vrijdag jl. op heeterdaad betrapt zekere H. de V., uit Sneek, nadat hij op die wijze bij de Waag, van eenen boer eene zilveren zak-tabaksdoos had weten te ontvreemden. Hij werd terstond door een paar omstanders gegrepen en aan de politie overgeleverd. Men vermoedt, dat nog meer van die gevaarlijke personen zich van tijd tot tijd te dezer stede ophouden, zoodat ieder op zijne hoede dient te zijn.

— Als eene zeldzaamheid kan worden vermeld, dat alhier laatstleden donderdag eene steensnijding (Lithotomie) heeft plaats gehad; zeldzaam omdat men zich niet herinnert dat zoodanig eene kunstbewerking in deze stad ooit is uitgevoerd. Dezelve werd verrigt door den heer chirurgijn J. van Dam Sr., in tegenwoordigheid van alle heeren chirurgen. Wegens de bijzondere grootte der steen werd de uitvoering zeer bemoeijelijkt, evenwel is de toestand van den patient voor alsnog gunstig te noemen.

— Ter aanvulling van ons vorig berigt nopens de jaarlijksche collecte, ten behoeve der armen van de Ned. Herv. gemeente, vernemen wij, dat de geheele opbrengst thans *f* 3620.63½ bedraagt, zijnde *f* 90.43½ *meer* dan in het vorige jaar.

— Wij vernemen met belangstelling, dat in den loop der maand Januarij aanstaande onze stad waarschijnlijk door drie beroemde kunstenaars zal worden bezocht, tot het geven van een groot concert. Het zijn de cantatrice Signora Fiorentini, de violist H. Wieniawski, van het begin dezes jaars hier nog genoegzaam bekend, en de contre-bassist Bottessini. Op dit oogenblik geven zij concerten in Holland en Utrecht, en al de bekende daar uitkomende bladen zijn onuitputtelijk in den lof van het drietal.

— Bij de herstemming voor een lid van den Raad te IJlst, den 10 dezer plaats gehad hebbende, is benoemd de heer Pieter Jans Buitenhoff, met 32 van de 50 geldige stemmen. De heer G. S. Ferwerda had 18 stemmen op zich vereenigd.

— De commissie van geneeskundig onderzoek en toevoorzigt in de provincie Groningen, heeft in hare jongste vergadering o. a. geëxamineerd en bevorderd tot heelmeester voor eene stad, den heer R. E. Harkema, van Leeuwarden.

— Z. M. heeft tot belooning dergenen van de zee- en landmagt in Nederl. Indie, die zich bijzonder hebben onderscheiden bij de in de maand April 1857 plaats gehad hebbende expeditie naar de Noordkust van het eiland Flores, en meer bepaaldelijk bij gelegenheid van de landing in de baai van Rioem en het daar plaats gehad hebbende gevecht tegen zeeroovers op den 21 April 1857, goedgevonden o. a. te benoemen tot ridder der 4de klasse van de Militaire Willems-orde, den luitenant ter zee der eerste klasse J. Andreæ, kommandant van de schroefschoener *Montrado.*

— Z. M. heeft goedgevonden o. a. te benoemen: bij het wapen der infanterie, tot 2den luitenant: bij het 1ste regement: den sergeant titulair J. L. Engelhart, van het 7de regement van het wapen; bij het 6de regement: de sergeant A. M. van der Heide, van het 7de; bij het 7de regement: de sergeanten W. G. Rompelman van het instructie-bataillon, J. A de Graaff van het corps, J. C. Dockheer en J. A. Kruijt, beiden van het 4de, G. M. Hermanni en A. W. H. Veldhorst, beiden van het 1ste regem. infant.; bij het 8ste regem.: de sergeant J. H. Burghgraef, van het instructie-battaillon en S. Visser van het 3de reg. infant.; — bij het wapen der cavalerie, tot 2den luitenant: bij het 2de regem. dragonders: de wachtmeester titulair K. J. D. Wijnhoff, van het 3de; bij het 3de regement dragonders: den opperwachtmeester J. M. G. Randhave, van het 5de, mitsgaders de wachtmeesters-titulair J. C. Rijnbende, van het 2de, en J Dijckmeester, van het 4de regement dragonders; bij het 4de regement dragonders: de wachtmeester-titulair C. H. M. Verniers van der Loeff, van het 3de regement dragonders.

— De heeren P. A. Reuchlin, directeuren der verzekeringsmaatschappij te Tiel E. H. Kol, handelende onder de firma: Vlaar en Kol te Utrecht en L. A. J. W. baron Sloet, in der tijd griffier van de Staten van Gelderland, te Arnhem, hebben tot den minister van binnenlandsche zaken een adres gerigt, in 't welk zij verzoeken, dat hun concessie moge worden verleend voor den aanleg van en de dienst op de spoorwegen, welker daarstelling zij het noodzakelijkst achten, en op de voorwaarden, die hun daartoe als het meest aannemelijk voorkomen, — en in elk geval, dat deswegens in nader overleg zal worden getreden.

Bij dit adres is eene breedvoerige memorie gevoegd, betreffende de wegen, welke in de eerste plaats in aanmerking behooren te komen, en de wijze, op welke het kapitaal tot den aanleg zal behooren te worden gevonden. De adressanten stemmen in met de Regering, dat de bevordering der welvaart hier te lande noodwendig den aanleg van aaneengeschakelde spoorwegen vereischt; dat daartoe in de eerste plaats de hoofdlijnen in aanmerking behooren te komen, en wel eene lijn, die Friesland en Groningen met den Rijnspoorweg verbindt en eene andere, welke, van dien weg uitgaande, naar Noord-Brabant, Belgie en Frankrijk loopt. Zij meenen, dat andere lijnen, door de Regering in de eerste klasse gerangschikt, wel wenschelijk, maar niet zoo dringend noodzakelijk zijn, als de door hen aangewezene.

Wat de eerste lijn betreft, deze zoude, volgens de adressanten, moeten loopen; *a.* van Harlingen over Leeuwarden, Beetsterzwaag en Groningen naar de zijde van Leer; *b.* van Beetsterzwaag over Meppel, Zwolle, Deventer en Zutphen naar den Rijn-spoorweg; en *c.* eene zijtak over Almelo naar den weg van Zevenaar naar Rheine. Zij begrooten het kapitaal, daartoe benoodigd, op *f* 35,095,780, terwijl deze lijn eene lengte van 314 mijlen zoude beslaan.

De zuider spoorweg zoude, naar hun inzien, mede uit drie lijnen moeten bestaan, te weten: *a.* van Utrecht (Maarsbergen) over Amerongen, Tiel, naar 's Hertogenbosch; *b.* van daar (Helmond) over Roermond, Sittard naar Maastricht; en *c.* van daar naar Luik. Zij begrooten het daartoe benoodigde kapitaal op *f* 31,726,575, terwijl deze lijnen eene lengte van 160 mijlen zouden beslaan.

Intusschen zou door dit plan o. a. Assen en een gedeelte van Drenthe worden uitgesloten. De adressanten meenen, dat een harde kunstweg, of des noods een paardenspoorbaan, die Assen met den spoorweg verbindt, de materiële ontwikkeling meer zal bevorderen dan een spoorweg zal vermogen te doen.

De adressanten vermeenen, dat dit kapitaal alleen te verkrijgen zal zijn, door een waarborg van Staatswege van eene rente van 4½ ten honderd; dat men, eene deugdelijke onderneming verlangende, daartoe zal dienen te besluiten, en dat de gelden dan niet zullen ontbreken, maar dat, met het 4de door de Regering voorgestelde middel aan te wenden, eene concessie-jagt, en daarmede verbonden zwendelarij zou zien ontstaan, waartoe eene nederlandsche Regering toch kwalijk zou kunnen medewerken.

Wij zijn door een vriendelijke hand in staat gesteld, aan onze lezers eenige fragmenten mede te deelen uit een der laatste brieven van mevrouw de Wed. Storm geb. van der Chijs, welke dame sedert Augustus des vorigen jaars uit hare woonplaats Delft naar Amerika gereisd is, en zich volgens de laatste berigten bevindt ten huize van de ons wel bekende friesche familie v. Peijma. Nadat zij vroeger de meeste landen van ons werelddeel op verschillende togten bezocht heeft, welke reizen echter niet meer dan eenige aangename herinneringen voor haar en hare vrienden hebben opgeleverd, belooft haar langdurig verblijf in Amerika nu van meer algemeene nuttigheid te worden en belangrijker gevolgen te zullen hebben. Niet alleen heeft zij het voornemen om haar bezoek van de meeste Staten van Noord-Amerika door den druk wereldkundig te maken; maar hare bedoelingen hebben zich in de laatste zes maanden bepaaldelijk gerigt op de vestiging eener nieuwe hollandsche kolonie in een der amerikaansche Staten. Na herhaalde togten en met overleg van deskundige mannen, heeft zij den Staat Tennessee uitgekozen, als een der vruchtbaarste en best gelegene, in 't midden der Unie, ter verwezenlijking van dit ontwerp. Wij hebben in een paar hollandsche dagbladen eenige belangrijke mededeelingen over dit plan en de goede kansen der onderneming gelezen. Het blijkt echter uit de latere berigten, dat de zaak nog niet tot volle rijpheid gekomen is, vermits het plan door den Senaat van Tennessee alsnog moest goedgekeurd worden. Nogthans heeft mev. S. daarvan steeds goede verwachting, en wil in allen geval, indien ook haar voorstel in Tennessee mogt afgewezen worden, haar doel trachten te verwezenlijken in een der andere Staten, waaromtrent eerlang nadere berigten worden te gemoet gezien. Hooren wij thans haar zelve in het volgend extract uit een van hare laatste brieven:

LANCASTER bij BUFFALO, 14 October 1857.

„Ik ben hier sedert veertien dagen weder gelogeerd bij de friesche familie Peyma, die mij een jaar geleden zoo vriendelijk ontving en mij destijds te Buffalo en elders in deze omstreken rondleidde, waardoor ik toen reeds met vele landgenooten bekend werd, die zich hier gevestigd hebben. Op mijne laatste reis herwaarts ben ik, gelijk vroeger reeds meermalen, in groot levensgevaar geweest. Op eene spoorrid, toen wij een mijl in ééne minuut aflegden, geraakten wij op een brug uit het slecht bevestigde spoor, en het was duizend tegen een, dat wij niet in den vervaarlijken gang in de diepte zijn neergestort. Ik kom nu van mijn derden togt naar Ternessee, waarheen mij een bekwaam ingenieur vergezeld heeft, dien ik had geëngageerd, om mij met zijn oordeel over mijne plannen van landontginning en kolonisatie voor te lichten. Ik beklaag mij de kostbare en moeijelijke reis niet, die ik met den man gemaakt heb, want aan hem ben ik inzonderheid mijne idéen verschuldigd over de oprigting der stoomzaagmolens en van meerdere fabrieken. In 't algemeen deelde de man in mijne overtuiging van de voordeelige ligging der uitgekozen gronden en vond het te bejammeren dat de Hollanders zich meerendeels in de Noordelijker Staten hebben neergezet, dewijl het Zuiden zoo veel ruimer bronnen van welvaart oplevert en in veel korter tijdsverloop zijne vruchten afwerpt. Er is daarom veel kans, dat ik de vrienden P. met al de vermogende Friezen en Groningers alhier, niet alleen als deelnemers in mijne geprojecteerde kolonie zal winnen, maar dat zij, even als vele Hollanders in Wisconsin en Michigan, mij derwaarts met der woon zullen volgen. — De winters toch zijn hier buitengewoon lang en onaangenaam. Reeds op den 30 September vond ik de familie bij den kagchel, dien zij toen reeds 14 dagen gestookt hadden. Men kan hier wel acht maanden voor den wintertijd rekenen, waarvan men zeker gedurende drie maanden allen machinalen arbeid moet staken, terwijl men in het

Zuiden rusteloos kan voortwerken. Daarbij is hier het land zeer duur en levert naar evenredigheid geen voordeelen op. De groote ondernemingsgeest is overspannen. Alles wat geproduceerd wordt is veel goedkooper dan in 't Zuiden, waar de grond in den regel drie-vierde beneden dien van 't Noorden te bekomen is', zoodat reeds de eerste uitgaven van kapitaal en intressen aanzienlijk veel minder zijn. In het Zuiden bestaan geene fabrieken tot dusver, terwijl toch van alles groote consumptie is en dit nu van het Noorden moet aangevoerd worden en peperduur wordt door het kostbaar transport en de dure levenswijs der winkeliers. En die hooge prijzen houden daar gemakkelijk stand, want de rijke aristocratische planters van Louisiana, Alabama, Florida enz., kennen volstrekt geen waarde van het geld, als maar aan hun comfort en weelde voldaan wordt. Dat Zuiden is in een magnetischen slaap. Dáár zijn met energie, met kapitaal en kennis, schatten te verdienen, die in den grond begraven liggen. Als mijne plannen ter vestiging eener kolonie in den slavenstaat Tennessee slagen mogen, dan lacht mij het schoon verschiet toe, dat door hollandsch geld en hollandsche kolonisten die Staat tot een parel aan de kroon van het vrije Amerika zal worden verheven. Het voorbeeld der vrije arbeiders zal van lieverlede op de negers een weldadigen invloed hebben en bij de uitbreiding der kolonie zal beschaving en christelijke deugd de overhand krijgen op de ellende der slavernij. Bij toenemende bevolking en bij de voleindiging der spoorwegen, die het net van Centraal-Amerika moeten voltooijen en de kolonie regtstreeks met de Mississippi moeten verbinden, moet het land in latere jaren meer dan vertiendubbeld in prijs stijgen. Het overtreft in rijkdom van geologie en mineralogie de meeste andere Staten en is uitnemend geschikt voor de druiven-kultuur en voor de oprigting van steenbakkerijen, zoo als ik reeds vroeger schreef. In den gouverneur van Tennessee heb ik een man gevonden, wiens helder hoofd en juiste blik mij waarborgen voor zijne ijverige medewerking in de zaak, waarmede hij zeer was ingenomen toen ik hem bij onze laatste ontmoeting ampel daarover heb gesproken. Ik vlei mij, dat hij mijne uitvoerige memorie bij den Senaat zal aanprijzen en verdedigen. Nogtans kan het voorstel daar nog al wat opschudding maken, als het door de partij der knownnothings tegen over de democraten bestreden wordt, maar ik verwacht, dat de laatsten, waartoe de gouverneur zelf behoort, de overwinning zullen behalen. Terwijl ik nu de uitslag dier discussien hier blijf te gemoet zien, bewijst mijn vriend Peyma mij groote diensten met de revisie mijner plannen, en heeft hij mij reeds menige verbetering daarin helpen maken. Ik hoop nu maar dat de groote zaak bij mijne landgenooten iets van de belangstelling zal ondervinden, welke zij mij inboezemt. Behalven het gevraagde tien- of twaalftal jongelieden van 12 tot 15 jaren, voor de door mij reeds aangekochte 450 acres, zal ik spoedig eenige honderd knapen kunnen gebruiken, indien men mij door ruime deelneming tot verdere uitbreiding wil in staat stellen. Ik zou wenschen dat de bestuurders van weeshuizen in het Vaderland medewerkten, om mij frissche, gezonde jongens te bezorgen. Zij kunnen binnen korten tijd de uitgeschoten kosten voor de overtogt opleggen van de overgeschoten verdiensten van hunnen arbeid en na verloop van weinige jaren tot een onafhankelijk bestaan komen. In vele streken van dit werelddeel is zooveel welvaart, dat de meeste huisvaders daags 2 à 4 dollars verdienen en dus ruim en onbezorgd kunnen leven met hunne gezinnen. De arbeidsman wordt dagelijks driemaal met vleesch gevoed en daardoor wordt hij zoowel tot zijn werk krachtig ondersteund, als zijne energie tegelijk opgewekt. Hoe zeer steekt het lot der arbeidende classe in Holland daarbij af en hoe wenschelijk is het de toekomst voor velen hunner te verbeteren! Door de ontlasting van het jonge volkje aan hunne behoeftige ouders en aan de armbesturen, zal dit doel naar mijne overtuiging het best bereikt worden. Maar dan zal ik ook meerdere hulp moeten hebben in de administratie der kolonie, want ik heb tot dusver nog maar één direkteur voor mijne eigene proefneming aangenomen. Die man is een Duitscher, maar komt mij zeer geschikt voor en is vol ambitie."

In een later schrijven spreekt mev. S. van de geldcrisis, die zoo algemeene sensatie maakt, en beklaagt zich, dat haar voorstel in Tennessee nog hangende is en dat zij niet van het tegenwoordig tijdstip kan gebruik maken, om het land nu tot zeer billijke prijs aan te koopen. Zij verwacht dat de schok wel na weinige maanden zal bedaard zijn en hoopt dat deze catastrophe een weldadigen invloed zal hebben op bezuiniging der amerikaansche levenswijs, welke in 't algemeen onder den handelstand en bij de fatsoenlijke lieden zeer kostbaar is, niet 't minst door de prachtige kleeding der vrouwen en hare weinige huishoudelijkheid, waardoor schatten verspild worden. Zij roemt tegenover die ongunstige zijde van het amerikaansche volksleven, de spaarzaamheid en meerdere orde in de hollandsche huishoudingen en schrijft 't daaraan grootendeels toe, dat de welvaart der laatsten zoo veel duurzamer is. Bij de gastvrije familie v. Peyma, onder hun rustig dak en te midden van hare hollandsche zindelijke gewoonten en aan haren hollandschen disch was zij steeds zeer op haar gemak en bleef nog gaarne wat uitrusten van hare vele vermoeijende togten.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 14 December.

NEDERLAND W. Schuld	2½	pCt.	62 3/16	RUSLAND Obl. H. & C°	1798/1816	5 pCt.	102¾
Dito Dito	3	„	74 1/16	Dito „ Dito	1828/1829	5 „	101⅝
Dito Dito	4	„	95⅜	Dito „ Dito		4½ „	
Dito Amort.Sijnd.	3½	„		Dito „ Dito		4 „	82
Dito Hand-Maats.	4½	„	136¾	Dito „ S. & C°.		4 „	81⅞
SPANJE Obligatien	1½	„	24 11/16	OOSTENRIJK Metalliek		5 „	70 3/16
Dito Dito	3	„	41	Dito Nationale		5 „	72⅜
Dito Binnenl. 6/m.	3	„	36 1/16	Dito bet. Amst.		5 „	83¼
PORTUGAL Obligatien	3	„	43¼	Dito		2½ „	36 9/16

N. 5 pCt. Russen bij S. & Co. 5de serie 93⅛, 6de serie 96 1/16, Portugal 3 pCt. (1856) 42¼.

LONDEN, 14 December. Consols 91⅜. — Tarwe, Garst en Haver vaster, Erwten en Boonen flaauw. Van buitenlandsche Tarwe was een ruimen aanvoer.— Raapolie 45/. Lijnolie 28/. — Boter (friesche) 122/, (groninger) 76/. — De aanvoer aan de veemarkt bestond uit: 6856 Runderen, 69 Kalveren en 18,450 Schapen, die allen lager in prijs waren.

AMSTERDAM, 14 December. Granen en Zaden flaauw, Oliën prijshoudend.

LEEUWARDEN, 11 December. Boter ƒ 51. Aanvoer 452 ¼, 263 ⅛ en 78 1/16 vaten, — Veemarkt: 269 Runderen, als: 94 vette Koeijen ƒ 95 à ƒ 230, 61 melke ƒ 65 à ƒ 160, 12 vare ƒ 80 à ƒ 120, 36 Vaarsen ƒ 70 à ƒ 130, 22 Pinken ƒ 35 à ƒ 85, 15 Ossen ƒ 110 à ƒ 160, 6 Stieren ƒ 40 à ƒ 125, 11 vette Kalveren ƒ 14 à ƒ 42 en 12 gras ƒ 7 à ƒ 36; — 115 Varkens, als: 38 vette ƒ 60 à ƒ 115, 35 vette Biggen ƒ 35 à ƒ 62 en 42 magere ƒ 8 à ƒ 35; — 446 Schapen, als: 255 vette ƒ 14 à ƒ 34, 18 melke ƒ 7 à ƒ 16, 15 magere ƒ 6 à ƒ 13, 155 Lammen ƒ 5 à ƒ 16, 3 vette Hamels ƒ 6 à ƒ 9, benevens 17 Werkpaarden ƒ 25 à ƒ 55. De handel in al het Rundvee en in Schapen was traag, doch die in Varkens vlug.

GRONINGEN, 11 December. De handel in Granen was in eene flaauwe stemming Tarwe 40 ct., Rogge 20 ct., Boekweit 15 ct., Garst 10 ct. en Haver 10 ct. lager, Boonen lager, Gort stil. — Koolzaad prijshoudend. Raapolie ƒ 39.

BIDSTOND VOOR ISRAEL

Vrijdag den 18 December e. k., in het school-locaal *Eben-Haëzer* te *Sneek*. Spreker: de WelEw. Zeer Gel. Heer Ds. W. SIJPKENS te Scharnegoutum.

AFDEELING LEEUWARDEN
DER NEDERLANDSCHE VEREENIGING TOT AFSCHAFFING VAN STERKEN DRANK.

VERGADERING der *Leden met hunne Vrouwen*, tevens met vrijen toegang voor de *Begunstigers*, op **Zondag** *den* 20 *December e. k.*, 's avonds 8 *uur* precies, in de Zaal *de Nederlanden*, bij G. A. DE KOE.

LIEFDADIGHEID.

Door goedgunstige beschikking van het Edel Achtb. Bestuur dezer stad zal het gewoon **jaarlijks COLLECT** ten behoeve der Armen onzer Administratie plaats hebben op **Woensdag** 16 December e. k. Wij nemen de vrijheid onze zoo hulpbehoevende armen, in de milddadigheid onzer geëerde Stadgenooten aan te bevelen.

Namens R. C. Armmeesters,
J. H. G. JANSEN, *Voorzitter.*
G. DU CHATEAU, *Secretaris.*

DE DIRECTIE der **Vereeniging *Hulpbetoon aan Nijvere Armen*** maakt bekend, dat de **Tentoonstelling** der voor hare Loterij ontvangen prijzen, zal plaats hebben op Donderdag en Vrijdag den 17 en 18 December e. k., van elf tot drie ure, op de Kleine Zaal van den Heer VAN DER WIELEN.

∴ Getrouwd te Franeker den 5 December 1857:
K. A. OKKINGA, van *Herbaijum*, met
G. S. OKKINGA, van *Wijnaldum.*

∴ Getrouwd:
Sneek,
den 10 December 1857.
Eenige kennisgeving.
P. OVERBEEK en
A. WOUTERS.

∴ Getrouwd:
Harlingen,
December 1857.
Eenige kennisgeving.
S. ZAAGSMA en
A. DE JAGER.

∴ Bevallen van een' ZOON SIBBELTJE RAADSMA, Echtgenoot van
Sliedrecht, 6 December 1857. E. TIMMERS.

∴ Bevallen van een ZOON IJ. J. LANGEDIJK, Echtgenoote van
Sneek, 9 December 1857. F. TERWISSCHA VAN SCHELTINGA.

∴ Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER A. D. TJEENK WILLINK, geliefde Echtgenoot van
Harlingen, 9 December 1857. J. F. V. BEHRNS.

ARUM, 9 December 1857. Heden beviel voorspoedig van een' welgeschapen ZOON, SJIRKJEN HARM HOOGTERP, veel geliefde Echtgenoote van
Eenige kennisgeving aan Familie en Bekenden. JAKOB LEEMAN.

∴ Bevallen van een ZOON M. SELHORST — DRIJBER.
Sneek, den 10 December 1857.

∴ Op den 15 November 1857 is te Koudum overleden in den ouderdom van bijna 46 jaren, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot, de WelEdel Zeergeleerde Heer R. C. W. DE WOLFF VAN WESTERRODE, Med. Doctor aldaar.
M. MEINSMA,
Wed. DE WOLFF VAN WESTERRODE.
Wegens buitenlandsche Familien is deze eenige kennisgeving zoo laat geplaatst.

∴ Heden morgen ten zeven ure overleed, aan langzaam verval van krachten, onze waarde Vader en Behuwdvader COERT HAMER, in den gezegenden ouderdom van ruim 74 jaren, vroeger Mr. Timmerman en laatstelijk Koopman te dezer stede.
A. HAMER.
Leeuwarden, den 4 December 1857. T. HAMER — SMEDING.

∴ Heden overleed zacht en kalm, na een langdurig, geduldig doch smartelijk lijden, onze dierbare en zorgdragende Vader MEINDERT ALBERTS KUIPERS, in den ouderdom van 63 jaren.
A. KUIPERS,
Dragten, den 5 December 1857. *uit aller naam.*

∴ Heden overleed, tot mijne innige droefheid, in den ouderdom van bijna 80 jaren, mijne geliefde Echtgenoot LOLLINA TEUNCSEN MELLEMA, na eene gelukkige echtvereeniging van bijna 58 jaren; diep betreurd door mij, onze Kinderen, Behuwd- en Kleinkinderen.
Schiermonnikoog, 6 December 1857. B. I. JASKI.
Eenige en algemeene kennisgeving.

∴ Onze innig geliefde GEZINA is niet meer! Zij stierf heden morgen na eene korte doch hevige ongesteldheid, slechts 2 jaar en 10 maanden oud.
Sneek, H. JONGBLOED Jz.
8 December 1857. A. JONGBLOED — HOUWINK.
Eenige kennisgeving.

∴ Heden avond ten 9 uur ontsliep kalm en zacht, mijne geliefde Dochter TRIJNTJE DE JONG, in den bloeijenden leeftijd van ruim 26 jaren.
Workum, S. J. DE JONG,
den 8 December 1857. *mede namens mijne Kinderen.*

∴ Heden ontsliep kalm en zacht, mijne veelgeliefde Moeder DIEUWKE PIETERS SINNEMA, Wed. MARTINUS JACOBUS CAMMENGA, in den gezegenden ouderdom van 81 jaren.
Leeuwarden, den 8 December 1857. A. CAMMENGA.

∴ Heden overleed, na een smartelijk lijden van eenige weken, in den ouderdom van ruim 48 jaren, mijne geliefde Echtgenoot AALTJE JOHANNES STOLZ.
Holwerd, den 10 December 1857. IJ. H. BERGMANS.
Eenige kennisgeving.

∴ Tot diepe droefheid van mij en mijne Kinderen, overleed heden morgen ten 6 ure, mijn dierbare Echtgenoot COENRAAD HENDRIK EILERS, in den ouderdom van bijna 54 jaren, na eene echtvereeniging van 33 jaren.
Leeuwarden, MINKE VELTMAN,
den 11 December 1857. Wed. C. H. EILERS.
Op uitdrukkelijke begeerte van den Overledene zullen geene uiterlijke teekenen van rouw gedragen worden.

BOLSWARD, 12 December 1857. Heden overleed, na eene kortstondige doch hevige ziekte, mijn geliefde Echtgenoot TAEKE PIETERS OSINGA, in leven Beurtschipper op Amsterdam, in den ouderdom van ruim 46 jaren.
Eenige kennisgeving. T. OSINGA. Wed. T. P. OSINGA.

BURGERLIJKE STAND.

Bij den Burgerlijken stand te *Leeuwarden* zijn van den 8 tot en met den 14 December 1857 aangegeven: 16 Geboren. 13 Overleden. Gehuwd 3 paren.

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER GEMEENTE LEEUWARDEN zijn voornemens, op Woensdag den 23 December e. k., des voormiddags ten elf ure, op het Gemeentehuis, publiek aan te besteden:

1. De leverantiën, gedurende het jaar 1858, van:
   - *a.* GREENEN-, VUREN- en EIKEN HOUT.
   - *b.* ZAND.
   - *c.* GEBAKKEN STEENEN.
   - *d.* IJZERWAREN.
   - *e.* STAAF- en PLAATIJZER.
   - *f.* GLAS- en VERWWAREN.
   - *g.* SCHELPKALK.
   - *h.* DORDSCHE TRAS.
   - *i.* Zuivere PATENT RAAPOLIE.
2. De ARBEIDSLOONEN voor het onderhouden en vernieuwen der bestratingen in het jaar 1858.
3. Het SCHOONMAKEN en WITTEN van de PLAFONDS en GEPLEISTERDE MUREN, in sommige Gebouwen van de Gemeente, in het jaar 1858.

De voorwaarden van voornoemde aanbestedingen zijn te vernemen bij den Architect der Gemeente, van 's morgens 9 tot 's avonds 6 ure, en de levering der billetten van inschrijving, zal moeten geschieden aan de Secretarie vóór of uiterlijk op den 22 December e. k., des avonds ten 8 ure.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
J. H. BEUCKER ANDREÆ.
De Secretaris, M. S. DE WAL.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN SLOTEN zullen, op Vrijdag den 18 December 1857, des nademiddags ten 2 ure, ten Raadhuize dier Gemeente, voor den tijd van een jaar, van 12 Mei 1858 tot 12 Mei 1859, in het openbaar verpachten:

De onderscheidene TOLHEFFINGEN, benevens het LICHT- en BAKENGELD, ten behoeve der gemeente Sloten ingevorderd wordende, het REGT om te VISSCHEN in de Gemeentewateren, en alle verdere middelen; en zulks op gebruikelijke ter Secretarie, ter inzage voor belanghebbenden, liggende voorwaarden.

Sloten, *Burgemeester en Wethouders van Sloten,*
den 2 December 1857. IDZERDA.
De Secretaris, J. RUARDI

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN ÆNGWIRDEN zijn voornemens, op Donderdag den 24 December 1857, 's voordemiddags om 11 uur, ten huize van den Logementhouder M. Sterk, te Terbandsterschans, aan te besteden:

Het **leggen** van eenen GRINDWEG, ter lengte van p. m. 7000 ellen, op den algemeenen Rijdweg door de gemeente Ængwirden, ingevolge bestek, hetwelk voor de belanghebbenden verkrijgbaar is ter Secretarie van Ængwirden. De aanwijzing, in loco, zal plaatst hebben op den dag vóór de aanbesteding, 's morgens 10 uur, te beginnen bij de Huizinge van den Logementhouder Sterk voornoemd.

AANBESTEDING van de levering van VLEESCH en BROOD ten behoeve van het Burger Weeshuis te Leeuwarden. Voorwaarden aldaar te vernemen.

Aanbesteding van drie Bruggen.

Op *Zaturdag den* 19 *December* 1857, des middags 12 ure, zullen, ten huize van J. Noordmans te Oosterlittens, bij inschrijving en opbod, worden **AANBESTEED**, navolgende Werken, allen betrekkelijk de van wege de gemeente Baarderadeel, aan te brengen verbeteringen aan de Franeker-Sneeker-Zeilvaart:

1. Het **bouwen** van eene HOUTEN WIEL- of WAGENBRUG in de Buren te Oosterlittens.
2. Het **bouwen** van eene HOUTEN DRAAIBRUG, nabij den Zwarte Molen onder Wieuwerd.
3. Het **bouwen** van eene gedeeltelijk NIEUWE BRUG, bij Huilkenstein onder Oosterlittens.

De Bestekken, zoomede de Teekeningen van de genoemde Bruggen, liggen ter inzage op Huilkenstein; — terwijl van de beide laatstvermelde werken mede Bestekken ter lezing zijn neêrgelegd: in de Herbergen te *Oosterlittens* en *Britswerd*, het Gemeentehuis te *Weidum*; aan het Gouvernementshuis, bij Witteveen en Swildens, te *Leeuwarden*; bij Minnema, te *Harlingen*; in de Wijnberg, te *Sneek* en te *Bolsward*, en in de Nieuwe Doelen, te *Franeker*.

Aanwijzing op den dag der aanbesteding, 's voormiddags 10 ure, te beginnen onder Wieuwerd.

Op den 21 December a. s., na den middag ten een ure, zal, ten huize van den Kommanderenden Officier der Gedetacheerde Escadrons van het 3de Regement Dragonders in garnizoen te Leeuwarden, aan den meest inschrijvenden worden verpacht: Het **weghalen** van de MEST der Paarden van genoemde Escadrons, van en met 1 Januarij tot en met ult. December 1858.

De voorwaarden tot deze verpachting zullen van af heden ter lezing liggen bij den Kwartiermeester, van af des voormiddags 11 tot nademiddag 2 ure; zon- en feestdagen uitgezonderd.

De Administr. der Ged. Escadrons van het 3de Regement Dragonders,
Ter Ordonnantie,
De 1ste Luit. Kwartierm.
G. E. AMIOT.

AANZIENLIJKE VERKOOPING VAN EENE GROOTE PARTIJ 5/4 FIJNE LINNENS (ZUIVER GAREN).

Mr. C. WIERSMA, Notaris te Leeuwarden, zal, op *heden* Dingsdag 15 *December*, van *'s morgens* 11 *tot 's namiddags* 3 *uur*, op de Kleine Zaal van den Heer W. van der Wielen, in de Sacramentstraat aldaar, publiek verkoopen: **Eene groote partij 5/4 fijne LINNENS, zijnde alle zuiver garen.**

De Notaris G. ZANDSTRA te Balk zal, ten verzoeke van den Heer Mr. S. A. VERWEIJ, Procureur te Sneek, ingevolge art. 1223 B. W., op Woensdag den 16 December 1857, des avonds 6 uur, ten huize van den Logementhouder Johannes A. Schaafsma te Balk, finaal presenteren te verkoopen:

Een HUIS en ERF, waarin eene Tapperij wordt uitgeoefend, staande en gelegen aan de Wijckelerzijde te Balk, gequoteerd met no. 150, bekend ten Kadaster van de gemeente Balk, sectie A no. 181, ter grootte van twee roeden tien ellen; bij de Wed. P. Thibaudier in gebruik. — **Den 12 Mei 1858 te aanvaarden**; waarop geboden is de som *f* 615.

VERKOOPING TE KOUDUM.

De Notaris G. ZANDSTRA te Balk zal, ten verzoeke van den Heer G. POSTHUMUS, Candidaat-Notaris te Joure, op Dingsdag den 22 December 1857, des avonds 7 uur, ten huize van den Kastelein Anne de Vries te Koudum, tegen uitloving van strijk- en verhooggeld, provisioneel veilen:

Eene HUIZINGE en TUIN met STALLING en WAGENHUIS, staande en gelegen te Koudum, bekend ten Kadaster sectie A nummers 1684, 1685, 1795 en 1794, ter inhoudsgrootte van 4 roede 40 el, en zulks in 3 gedeelten, zooals dezelve in huur en gebruik zijn bij L. Nieuwhof, K. IJ. Hoekstra en A. R. Hornstra; den 12 Mei 1858 vrij te aanvaarden.

De Notaris G. ZANDSTRA te Balk zal, op Woensdag den 23 December 1857, des nademiddags 3 uur, ten huize van Johannes A. Schaafsma, Kastelein aldaar, finaal verkoopen:

1. Een HUIS en ERF, staande en gelegen te Wijckel, bekend ten Kadaster sectie B no. 142, groot 99 el, benevens den Noordkant van het daarbij gelegen **Weidland**, sectie B nos. 883 en 884, in het geheel groot 74 roede 30 el; bij de Wed. S. W. Tjietjema in gebruik.
2. Een HUIS en ERF aldaar, bekend ten Kadaster sectie B no. 882, groot 9 roede; bij Pieter H. van Dijk in huringe; benevens de Zuidkant van het daarbij gelegen **Weidland**, sectie B nos 883 en 884, in het geheel groot 74 roede 30 el.

Alles behoorende aan de Weduwe en Erven Sijtze Willems Tjietjema. — Het 1 perceel den 12 Mei 1859 en het 2 perceel den 12 Mei 1858 te aanvaarden.

De Notaris G. ZANDSTRA te Balk zal, mede ten verzoeke van den Heer Mr. W. J. HEMSING aldaar, ingevolge regtelijke magtiging, op Woensdag den 23 December 1857, ten huize van Egbert Rinzes Hoekstra te Balk, finaal verkoopen:

1. Eene HUIZINGE en ERF, met vrije **Steeg** aan den zuidwestkant, staande en gelegen aan de Wijckelerzijde te Balk, geq. no. 119, bekend ten Kadaster van de gemeente Balk, sectie A no. 166, Huis en Erf, ter grootte van 3 roede 10 el; thans bij Jacob E. Hoekstra in gebruik; staande dit perceel op de som van *f* 1427.
2. Eene HUIZINGE en ERF met **Tuin** en **Steeg**, aan den zuidwestkant, staande en gelegen aan de Wijckelerzijde te Balk, geq. met no. 141, bekend ten Kadaster van de gemeente Balk, sectie A no. 143, Huis en Erf, ter grootte van 6 roede 60 el; thans bij S. Severijn en anderen in huringe; waarop geboden is *f* 1939.

Beide perceelen den 12 Mei 1858 te aanvaarden.

DEZELFDE NOTARIS zal, op tijd en plaats voornoemd, mede finaal verkoopen:

Eene HUIZINGE en ERF, staande en gelegen aan de Harichsterzijde, op het westeind te Balk, geq. met no. 83, bekend ten Kadaster van de gemeente Balk, sectie A no. 233, Huis en Erf, groot 1 roede 95 el; thans bij Hille Pieters Nota en anderen in gebruik; den 12 Mei 1858 te aanvaarden; waarop geb. is *f* 638.

Mr. H. H. HIDDINGA, Advocaat te Sneek en Curator in den faillieten boedel van Marten Galama, Winkelier en Koopman te Bolsward, zal, op Zaturdag den 19 December e. k., des morgens ten 10½ uur, ten huize van den Failliet, ten overstaan van Deurwaarder Pieter de Vries, verkoopen:

Eene partij wel onderhoudene MEUBELEN en HUISGERADEN, waaronder: Cabinet, Chiffonnière, Spiegels, Staartstuk-Klok, Stoelen, Tafels, Schilderijen, Lampen, een zuiver Bed met toebehooren; verder nog WINKELGOEDEREN, KLEEDINGSTUKKEN, enz. enz., en hetgeen ten verkoopdage meer te voorschijn zal worden gebragt.

VERKOOP VAN EEN ROIJAAL WINKELHUIS en KOPERSLAGERIJ te Bolsward.

De Notaris K. DE JONG Rz. te Wommels zal, ten verzoeke van den Heer J. J. VAN NOORD te Bolsward, op Zaturdagen den 19 December 1857, provisioneel, en den 2 Januarij 1858, telkens 's avonds te 7 ure, in het Logement *het Rood Hert* aldaar, tegen uitloving van strijk- en verhooggeld, publiek verkoopen:

Een hecht, solied betimmerd en goed onderhouden WINKELHUIS en KOPERSLAGERIJ, met **Erf** c. a., staande aan de Rijkstraat te Bolsward, sectie A no. 360, waarin eene reeks van jaren met goed succes een Manufactuurwinkel en Koperslagerij is uitgeoefend, en om derzelver gunstigen stand, tot uitvoering van velerlei Affaire, zoo ook tot particuliere bewoning allezints geschikt is. — Voorzien van ruimen Winkel met dubbelde Toonbank, net behangene Beneden- en Bovenkamers, met de daartoe behoorende gerijfelijkheden, Zolder, uitmuntende Pomp, Bak, op zich zelven staande ruime **Werk- of Bergplaats**, en al 't geen wat tot een solied Huis behoort. Te aanvaarden 12 Mei 1858, of iets vroeger.

Inmiddels zijn de conditiën te vernemen ten Kantore van den Notaris, alsmede bij den Heer VAN NOORD voornoemd.

FINALE VERKOOP TE CUBAARD.

De Notaris K. DE JONG Rz. te Wommels zal, Woensdag 23 December 1857, 's namiddags 3 uur, in de Herberg bij K. B. Adema te Cubaard, finaal verkoopen:

Eene prompte, voor weinige jaren nieuw gebouwde HUIZINGE c. a., staande en gelegen te Cubaard, gekwoteerd no. 17, Kadaster sectie E no. 899, den 12 Mei 1858 vrij te aanvaarden; staande op *f* 1001.

De Notaris A. A. LAND te Franeker zal, op Donderdag den 17 December 1857, des morgens om tien uur, ten sterfhuize van de Wed. J. Boorsma te Dokkum, bij boelgoed, tegen gereede betaling, verkoopen:

MEUBELEN en HUISGERADEN, als: 1 mahoniehouten Linnenkast, 1 dito Kastje, 2 Turfbakken, Tafels, Stoelen, Spiegels, Moderateur-Lampen, Kagchels en Bedden met toebehooren; voorts GOUD- en ZILVERWERKEN, als: een breed Gouden Oorijzer, Slot met Busjes, Ringen, Zilveren Lepeltjes, Pepermunt- en Reukdoosje, Roomlepels, Naaldekoker, Mutsespelden, Breidschede en Mes, enz.; verder Porcelein-, Koper-, Tin-, Glas-, Aardewerk en wat meer zal worden aangeboden.

De VERKOOPING van een HUIS voor de Wed. en Erven HOLDINGA te Ee, door den Notaris A. A. LAND te Franeker, zal op **Woensdag den 23 December 1857, NIET** op Saturdag den 19 December 1857 plaats hebben.

VERKOOPING VAN HUIZEN TE BOLSWARD.

De Notaris E. T. KUIPER te Bolsward zal, op bekomen regterlijke autorisatie, publiek bij strijk- en verhooggelden, presenteren te verkoopen:

1. Eene wel onderhoudene HUIZING met groote TIMMERSCHUUR en KOESTALLING, ruime **Erve** en wijdere annexen, aan den Trekweg van Bolsward naar Leeuwarden, bij de Lange Brug onder Bolsward, door Theodorus Posthumus als mede-eigenaar bewoond.
2. Eene kapitale en goed onderhoudene HUIZING, met vrije **Steeg, Erve** en **Tuin** c. a., aan de Bagijnestraat te Bolsward; thans bij Hilbrand de Boer en anderen voor *f* 96 in het jaar in huur, benevens een stukje TUINGROND daarachter, aan de Looijershaven gelegen, bij de Heeren Cremer en Co. voor *f* 9 in het jaar in gebruik.

Beide perceelen den 12 Mei 1858 vrij te aanvaarden.

Wie gading maken, komen op Donderdag den 17 December 1857, bij de beschrijving, in het Wapen van Bolsward, buiten de St. Janspoort te Bolsward, en op Saturdag den 2 Januarij 1858, bij de finale toewijzing, ten huize van Jacob Roma aldaar, telkens des avonds om 7 uur, en koopen op dan voor te lezen conditiën, inmiddels te vernemen ten Kantore van den Notaris voornoemd.

Verkooping van Huizen te Bolsward.

De Notaris LEDEBOER te Bolsward zal aldaar, op Zaturdag den 19 December 1857, in het Logement *het Rood Hert*, voorloopig, en Maandag den 28 daaraanvolgende, in het *Witmarsummer Veerhuis*, finaal, telkens des avonds ten 7 uur, publiek verkoopen:

1. Eene uitmuntende WINKEL-HUIZINGE, zeer geschikt tot uitoefening van eene Koperslagerij of dergelijke affaire, met **Tuin** en **vrije Steeg**, staande aan de Wipstraat bij de Waag te Bolsward; bewoond door J. G. Keilman.
2. Eene sterke HUIZINGE met grooten **Tuin** en **Bleek** c. a., staande aan de Kalvermarkt aldaar; bewoond door Jelle H. Postma en anderen, en zulks in 3 perceelen.
3. Eene hechte HUIZINGE c. a., aan de Groote Kampen aldaar; bewoond door Eeltje Banning en anderen.
4. Eene dito DITO c. a., op het Hoog aldaar; bewoond door Jillert de Boer.
5. Eene HUIZINGE met **Erf** en **Tuin** c. a., op de Hoekaad aldaar; bewoond door de Wed. Tjepke P. van Vellinga.
6. Eene KAMER, staande aan de Kleine Kampen aldaar; bewoond door de Wed. Jagelijn. — Allen vrij te aanvaarden den 12 Mei 1858.

Informatien ten Kantore van opgenoemden Notaris.

Land te Uitwellingerga.

De Notaris JORRITSMA te Sneek zal, Dingsdag 22 December a. s., namiddags 2 uur, bij G. de Ruiter aldaar, finaal verkoopen:

1. 1 b. 46 r. 97 el (4 pond.) voortreffelijk BUITENLAND, op Deliëns-Poelswal onder Uitwellingerga; staande thans per 36¾ v. r. op *f* 885.
2. 73 r. 48 el (2 pond.) best BINNENLAND, aan de Jaringsloot aldaar en daarbij zijnde REITPOLLEN; gebragt per 36¾ v. r. op *f* 429.
3. 55 r. 11 el (1¼ pond.) uitmuntend BUITENLAND, in Haaijeschar onder Boornzwaag; alsvoren op *f* 339.50.

Breeder bij billetten omschreven, — aanvaarding St. Petri 1858.

VERKOOP van eene HUIZINGE en KUIPERIJ te Folsgare.

De Notaris C. J. JORRITSMA te Sneek zal, ten verzoeke van H. J. OOSTERHOFF te Rauwerd, op Woensdag den 23 December 1857, des nademiddags ten 3 ure, ten huize van E. Kuiperus, Tapper te Folsgare, provisioneel veilen:

Eene hechte en sterke HUIZINGE en KUIPERIJ, met **Erf** en **Grond**, staande aan den Weg te Folsgare, waarin lange jaren eene zeer beklante Kuiperij is uitgeoefend, en welke Huizinge zeer gemakkelijk tot eene Bakkerij kan worden ingerigt, en tot vele bedrijven zeer geschikt is; thans bij den eigenaar Hans M. Kreger in gebruik. — Te aanvaarden den 12 Mei 1858.

Verkoop van Huizen te Terzool.

De Notaris B. J. VAN ASSEN te Jorwerd zal, ten verzoeke van G. ACKER te Irnsum en H. J. OOSTERHOFF te Rauwerd, op Donderdag den 24 December 1857, 's namiddags ten 2 ure, ten huize van A. Hoekstra te Poppingawier, provisioneel veilen:

Eene hechte, ruime en groote HUIZINGE, benevens twee KAMERS, **Grond** enz., staande en gelegen te Terzool; bij den eigenaar C. Stastra en anderen in gebruik, en zulks in 5 perceelen, nader bij Billetten te omschrijven en met regt van zamenvoeging.

Te aanvaarden den 12 Mei 1858 en het 2de perceel 1859; bij R. Dokter in gebruik voor *f* 30.

VERKOOP VAN EEN HUIS te Sijbrandaburen en een te Poppingawier.

De Notaris B. J. VAN ASSEN te Jorwerd zal, ten verzoeke van H. J. OOSTERHOFF te Rauwerd, het 1ste perceel op regterlijke autorisatie, op Donderdag den 24 December 1857, des nademiddags ten 2 ure, ten huize van Auke Hoekstra te Poppingawier, finaal verkoopen:

1. Eene voor weinige jaren nieuw gebouwde HUIZINGE en ruime plek **Grond**, staande en gelegen te Sijbrandaburen; bij J. en P. E. Speerstra als mede-eigenaren in gebruik, in drie perceelen; waarop geboden is: 1ste perc. *f* 900, 2de perc. *f* 1247, 3de per. *f* 327.
2. Eene hechte, sterke en NIEUWE HUIZINGE, met BUITHUIS c. a., staande in de Buren onmiddelijk aan het Vaarwater te Poppingawier, tot Winkel- of Koopmans-Huizinge zeer geschikt; bewoond door de eigenaren R. Balstra en Vrouw; waarop geboden is *f* 1200.

VERKOOP EENER BAKKERIJ.

De Notaris E. J. ATTEMA te Dragten zal finaal verkoopen:

Eene prompte HUIZINGE en beklante BAKKERIJ, met grooten **Tuin**, groot circa 28 roede, op gunstigen stand in de Dragster Compagnie, de eenige Bakkerij aldaar; in gebruik bij den eigenaar S. P. Bok; staande op de geringe som van *f* 1200. — De palmslag is Donderdag 24 December, 's avonds 7 uur, in het Logement *de Feniks* te Dragten.

DEZELFDE NOTARIS zal dan nog veilen:

1. Eene beste BOUWKAMP op Peijmawijk aan de Compagniester Dwarsvaart, groot 79 roede 70 el.
2. De EIGENDOM van 3 bunder 10 roede LAND, te Groninger Opënde; bij Pier Hemkes Bijstra, onder vaste beklemming, doende 's jaars op midwinter *f* 12 vaste huur.

De Notaris E. J. ATTEMA te Dragten zal de gewone HOUTVEILINGEN houden:

Te *Opeinde* bij D. Douma, Dingsdag 29 December, precies ten 2 uur.
Te *Dragten* bij Jonker, Woensdag 30 December, 's avonds 5 uur precies.

BOUWMATERIALEN.

J. T. BUITENGA te Heerenveen zal, op Woensdag den 23 December 1857, 's morgens om 9 uur, bij den Molen op den Hoogedijk te St. Johannesga, publiek, op crediet, verkoopen:

Eene groote partij overgebleven MATERIALEN, van de nieuw gestichte Watermolens in den Grooten St. Johannesgaster Veenpolder, bestaande in: Steen, Pannen, Juffers, eiken-, greenen en vuren Planken, Boskant, eiken Hout, Schalen, enz. — Aanwezig op den Hoogedijk en bij Veerhuis.

Oosterwolde en Donkerbroek.

De Notaris TADEMA te Oosterwolde zal, op regterlijke magtiging, in het openbaar verkoopen:
Een vruchtbaren TUIN en fraaijen KOEPEL, bij de Brug; — dito WEIDLAND, de *Tweede Nijekamp;* — HOOILAND en BOSCH, *het Kortendeel;* — BOUWLAND, de *Twee Laanakkers;* — WEIDLAND en BOSCH, de *Muskenkamp;* — BOSCH, 't achterste in Jardingerbosch, te Oosterwolde; — HOOILAND, FENNE, HEIDE en BOSCH, de *Fenne bij de Duiker;* — HOOILAND bij Makkingabrug, — en HUIS, TUIN en kampje LANDS, bij Jitze A. Hofma in gebruik, te Donkerbroek; alles in perceelen volgens verkoopboekjes en te veilen voor Mejufvrouw Wed. Feikema, op Maandag den 21 December 1857, 's avonds te 5 uur, in *de Goudenklok* te Oosterwolde.

HOUTVERKOOP.

De Notaris TADEMA te Oosterwolde zal, op Donderdag den 24 December 1857, des voormiddags precies te 10 ure, in *de Goudenklok* te Oosterwolde, in het openbaar en op de gebruikelijke wijze, verkoopen:
Honderd acht en twintig perceelen BOOMEN en KAPHOUT, op den wortel staande te Oosterwolde en omliggende dorpen, waaronder: 350 eiken, 35 populieren, 18 beuken, 11 esschen, 11 ijperen, 8 berken, 4 linden en 4 dennen Boomen, meerendeels aan het Vaarwater; voorts EIKEN- en WEEKHOUT; alles omschreven bij verkoopboekjes, die bij bovengenoemden Notaris, op franco aanvraag, zijn te bekomen.

VERKOOP VAN EENE GOUD- EN ZILVERSMIDS-AFFAIRE
te JOURE.

De Notaris MUNNIK te Joure zal, mede ten verzoeke van den Heer G. POSTHUMUS, Candidaat-Notaris aldaar, op *Woensdag* den 23 December 1857, des avonds ten 7 ure, ten huize van de Wed. *Cornel* te Joure, met uitloving van strijk- en verhooggeld, bij voorloopige toewijzing, verkoopen:
Eene nette in goeden staat zijnde BURGER-HUIZINGE, met **Tuin** c. a., staande en gelegen aan de Midstraat te Joure, waarin met goed succes sedert 3 jaren eene **Goud- en Zilversmids-Affaire** wordt uitgeoefend; dadelijk te aanvaarden.
De voorhanden **Goud- en Zilverwerken** met de **Kasten** en de **Gereedschappen** kunnen worden overgenomen.
Inmiddels ook **uit de hand te koop.** Te bevragen bij den eigenaar K. ZIJLSTRA te Joure.

TE HEEG: Eene florissante SCHEEPSTIMMERWERF **TE HUUR;** thans bewoond door Rienk Boxum. Te bevragen bij E. VLINK te Sneek.

BIJ GESLOTENE BRIEFJES TE HUUR, voor den tijd van vijf jaren: Eene KOEMELKERIJ, in de Buren te Heeg, groot 9 bunder 18 roede 59 el (25 pondm.); thans door B. J. Boschma in gebruik; den 12 Mei 1858 te aanvaarden. De conditien te vernemen bij D. G. Althuisius, terwijl de briefjes vóór of op den 18 December franco moeten worden ingeleverd bij D. G. ALTHUISIUS of J. DIJKSTRA te Heeg.

BIJ GESLOTENE BRIEFJES TE HUUR,
voor 3 of meer jaren:

Eene WINKEL-HUIZING met ruime **Tuin** en **Erf,** midden in de Buurt te St. Nicolaasga, waarin jaren lang eene Winkelaffaire is en nog wordt gedreven.
Conditien te vernemen en briefjes in te leveren vóór den 20 December 1857, bij SAKE J. BOSMA, Timmerman te Vollega.

Te huur op aanstaande Mei:

Een HUIS met een Gang, 2 Kamers en een Keuken met vele gerijfelijkheden, eene ruime digte LOOTS naast hetzelve en een groote **Tuin** en **Bleek,** benevens een SCHUURTJE met 2 dubbele KOESTALLEN er achter gelegen, tegen over den Leeuwarder Trekweg te Sneek; laatst bewoond door den Heer F. SCHELTINGA. Te bevragen bij de Wed. B. BAKKER aldaar.

TE HUUR: Een BURGERHUIS, in het midden van het Gebuurte te Beetsterzwaag, met twee Kamers, Kamer of groote Keuken, Kelder, **Tuin** en verdere Geriefelijkheden en bijbehooren. Adres in persoon bij MOOK, Timmerknecht aldaar.

Uit de hand te koop:

Eene HUIZINGE en ERF cum ann. en circa 1 bunder 10 roede (3 pond.) **Bouwgrond,** staande en gelegen op Veenwouds̄terwal onder Veenwouden; thans bij A. L. Haarsma en anderen in gebruik. Nadere inlichtingen te bekomen bij den eigenaar JAN A. JONGSMA, Landbouwer te Akkerwoude.

Uit de hand te koop:

Een TJALKSCHIP, zijnde een draai over boord, groot 70 ton, met compleeten en best onderhouden **Inventaris;** zijnde het HOL buiten de tuig ook afzonderlijk te koop; liggende te Grouw. Te bevragen bij H. LUKJE aldaar.

Aanbesteding, bij geslotene briefjes,

van het **afbreken** van eene **Boerehuizinge,** en het weder **opbouwen** van eene STELPHUIZINGE, met alle benoodigde Materialen, aan den Nieuwen Puinweg van Jorwerd naar Baard en digt aan de Hemstertille onder Baard, waarvan Bestek en Teekening van af *heden* Dingsdag 15 dezer is te zien op Lugtenveld bij H. B. Kamstra, aan genoemden Weg onder Jorwerd; de briefjes franco te bezorgen bij P. J. SIERDSMA, Landbouwer te Jorwerd, vóór of op den 24 dezer, en inmiddels inlichtingen te bekomen bij K. J. Boorsma te Mantgum.

Die nog iets mogt hebben te vorderen van wijlen L. GERLACH, in leven Koopman te Leeuwarden, wordt verzocht zich op aanstaande Vrijdag, 18 December, des middags 12 uur, te vervoegen in het Logement „*Nieuw Duinkerken*" op het Schaveneck aldaar; zullende dan, ingeval van accoordbevinding der vordering, ten vollen worden voldaan.
Leeuwarden, 13 December 1857. A. WAHLE. — J. BRAUN.

BALCOSTUMES.

De Ondergeteekende berigt aan zijne geëerde Begunstigers de ontvangst uit Parijs van SORTIS DE BAL, BURNOUS ALGERIENS in diverse genre, alsmede een fraai assortiment NETELDOEKSCHE BALKLEEDJES, ZIJDEN ROBES à QUILLE, COIFFURES, enz. enz.
Leeuwarden, den 12 December 1857. A. VAN ASSEN, *bij de Koornbeurs.*

De Ondergeteekende, de AFFAIRE van zijnen overleden Behuwdvader MEINDERT ALBERTS KUIPERS overgenomen hebbende, recommandeert zich ten vriendelijkste aan, dankbaar voor het vertrouwen deszelfs overleden Vader, gedurende ruim 30 jaren ruimschoots geschonken, en hoopt zich ook door eene goede bediening hetzelfde vertrouwen waardig te maken.
Dragten. K. ZIJLSTRA.
PS. *De affaire zal onder dezelfde firma gedreven worden.*

HANOVER- OF ZINKENSNUIF,
van de Erven Is. Leon, te 's Hage.

Deze zoo zeer algemeene gezocht wordende SNUIF van eene aangename geur, waarvan de bestanddeelen zoo bij het Ministerie van Binnenlandsche Zaken als bij de Provinciale Geneeskundige Commissie te 's Hage bekend zijn, overtreft zoo zeer het doel van alle andere Snuiven van dien aard, namentlijk de oplossingen van verstoppingen in het hoofd, dat derzelver dagelijks en algemeen gebruik niet genoeg kan worden aanbevolen.
Gemelde Snuif wordt verkocht in Pakjes van 1 en ½ oncen à 40 en 20 Cents, en ook bij het lood, behalve bij de vervaardigers de Erven *Is. Léon*, te 's Hage, in de provincie Friesland: Leeuwarden, *M. Nijsloot*, op de Waeze; Bolsward, *J. Brandsma;* Balk, *M. J. de Jong;* Dokkum, *A. Jorritsma;* Franeker, de Wed. *C. D. Zijlstra;* Gorredijk, *S. G. Zwart*; Harlingen, *T. Feersma;* Hindeloopen, *D. de Jong;* Heerenveen, *F. Hessel;* Joure, *J. Ongering;* Lemmer, *H. W. Brandsma;* Sneek, *S. K. van der Meulen;* Sloten, *G. F. van der Wal;* Groningen, Mejuf. Gezusters *P. & G. Blouw*.
Diegenen, welke in plaatsen waar geen Dépôt bestaat, zich met den verkoop van bovengemelde Snuif willen belasten, kunnen zich daartoe *franco* aanmelden.

COCOS-ZEEP.

DEZE ZEEP schuimt sterk, reinigt oogenblikkelijk, is bevorderlijk voor de gezondheid, heelt schrampen en schavingen zeer spoedig, zuivert en ontneemt alle scherpte aan de huid, maakt haar zacht en blank en geeft haar een jeugdig frisschen tint. Men koopt een groot stuk voor 15 cents.
Zij is ook verkieslijk boven andere Zeepen voor het wasschen van gekleurde Goederen en Zijden en Wollen Stoffen, daar zij, van eene zuiverder loog bereid, de kleuren minder aandoet en de wol niet hard maakt.
De goede echte soort, die in het **VERKOOPHUIS** *en de bekende Dépôts* altijd kersversch te verkrijgen is, heeft den naam H. KERCKHOFF zoowel op de Zeep als op het Etiquet. Zij onderscheidt zich bovendien van de nagemaakte soorten door zuivere, doorschijnende kleur, vaste bewerking, minder scherpte en vettigheid.

BRABENDERS CHOCOLADE-KOEKJES

met worm-afdrijvende zelfstandigheden, zijn uitmuntend in hunne werking en worden gaarne door de Kinderen genomen.
De Geneesheeren Beijer, Geerling, Hopman en Fahrmeister hebben ze met het beste gevolg aangewend en spreken er met veel lof van.
Zij kosten 40 cents het doosje.

STIJFSEL GLANS.

Een deel van dit **POEDER** op acht deelen **STIJFSEL,** met elkander opgelost, maakt het strijken veel gemakkelijker, het ijzer loopt glad en gemakkelijker over het goed heen, de strijkster kan eens zooveel werk doen, het goed krijgt een mooijen glans en wordt minder bordig.
Het wordt in zakjes van 2 lood, oud gewigt, verkocht voor 18 Cents. Deze hoeveelheid is berekend op een half pond Stijfsel, oud gewigt.
Verachtelijke onderkruipers hebben er zich ook op toegelegd, deze artikelen na te maken. Om ze echt te bekomen vervoege men zich aan onderstaande Dépôts:
Bolsward, S. S. Oosterbaan en S. R. Dijkstra; Dokkum, A. Schaafsma; Franeker, Wed. K. Drager; Gorredijk, S. G. Zwart; Heerenveen, G. Overdiep; Harlingen, P. L. Mirande Pz. en J. S. v. Dijk; Hindeloopen, D. de Jong; Kollum, C. Nihot; Leeuwarden, J. H. van Haagen, A. van Wamel, J. J. Groeneveld, J. W. Proost en J. C de Graaff; Makkum, J. B. de Boer; Sneek, P. T. Potma, en in de bekende Dépôts in de andere steden.

CUBAARD, den 11 December 1857. De Ondergeteekende heeft de eer zijne Vrienden en Gunstgenooten vriendelijk te bedanken voor de gunst en toegenegenheid, van hen genoten gedurende het tijdperk van 49 jaar, waarin hij de affaire als **Schipper** heeft uitgeoefend. K. B. ADEMA.
Strekkende deze tot algemeene en bijzondere kennisgeving.

STOOMVAART
VAN
HARLINGEN op HULL.

Het Nederlandsch IJzeren STOOMSCHIP *MINISTER THORBECKE*, Kapt. NEPPERUS, vertrekt van **HARLINGEN naar HULL** op aanstaanden **Zaturdag** 19 December.
Adres voor Passagiers, Goederen en Vee bij I. & S. WIARDA.
Harlingen, den 14 December 1857.

Een GOUD- en ZILVERSMIDSKNECHT, zijn werk goed verstaande, kan dadelijk voor vast werk bekomen. Adres met franco brieven onder lett. M. bij den Boekhandelaar en Steendrukker J. K. ZEEHUISEN te Leeuwarden.

Een SMIDSKNECHT, zijn werk geheel of ten deele verstaande, kan op Mei a. s. werk bekomen bij R. K. van der VELDE, Smid te Knijpe.

Een ongehuwde GRUTTERSKNECHT, zijn werk geheel of ten deele verstaande, van P. G. en van goede getuigschriften voorzien, op den 12 Mei aanstaande eene dienst begeerende, vervoege zich in persoon of met gefrankeerde brieven bij G. L. KUIPER, Grutter te Bergum.

Leerling gevraagd.

In eene **Kruideniers affaire** wordt op aannemelijke voorwaarden, tegen 1 Januarij a. s. of *verder*, een LEERLING gevraagd.
Adres bij A. F. KLAVER te Dokkum. Brieven franco.

Bij een eenig Heer ten platten lande wordt, om dadelijk in dienst te kunnen treden, gevraagd, eene burger DIENSTMEID of WEDUWE zonder kinderen, van de H. G., liefst tusschen de 30 en 40 jaren oud, goed kunnende koken en in allen deele zeer goed met de wasch kunnende omgaan, en net en zindelijk in alle hare bezigheden, tegen een overeen te komen loon. Alléén diegene zullen in aanmerking komen die van voldoende getuigenissen van eerlijkheid, trouw en zedelijk gedrag voorzien zijn. — Hierop reflecterenden adresseren zich met franco brieven onder letter B, vóór of op den 17 December 1858, bij den Boekverkooper W. COOL van BOKMA te Sneek.

Wie een LAM vermist, kan hetzelve terug bekomen, tegen bewijs van eigendom en betaling der kosten, te Beers bij P. SINNEMA.

De Boekhandelaar W. EEKHOFF te *Leeuwarden* heeft uitgegeven:
ALMANAK voor LANDBOUWERS en VEEHOUDERS, voor 1858, *bevattende vele nuttige zaken, om van den Landbouw en de Veeteelt de meeste voordeelen te trekken*, 30 Cts.
Deze 12de jaargang, met bijdragen van de Heeren: H. C. v. HALL, C. A. BERGSMA, L. MULDER, J. SASSE en anderen, beveelt zich weder door een belangrijken inhoud aan. Nog zijn verzonden:
LANDBOUWKUNDIG MENGELWERK, bevattende 8 vorige jaargangen van dien Almanak, voor slechts 60 Cts.
PANTEKOEK'S INTRESTBOEKJE, *tot aanwijzing der Renten van kapitalen van 2½ tot 6 ten honderd.* Nieuwe uitgave 80 Cts.
BLOEMLEZING uit de Nederd. berijming van de PSALMEN, 3de druk door Ds. J. H. GERLACH te *Middelburg.* 30 Cts.
W. EEKHOFF, *Beknopte Geschiedenis van Friesland*, ƒ 4.20.
——— *Geschiedk. Beschrijv. van Leeuwarden 2 dl.*, ƒ 7.80.
——— *Twaalf Gezigten in Leeuwarden*, ƒ 2.90.
——— *Merkwaardigheden van Hindeloopen*, 35 Cts., met plaat in karton 60 Cts.

Door den Boekhandelaar H. KUIPERS te Leeuwarden, is uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

NIEUWE FRIESCHE VOLKS-ALMANAK
VOOR HET JAAR **1858.** — Prijs **ƒ 0.60.**

Door de GEBROEDERS BELINFANTE, te *'s Gravenhage*, is verzonden de *eerste aflevering* van den

BAZAR,
HET GOEDKOOPSTE EN NIEUWSTE TIJDSCHRIFT,
VOOR
DAMES-HANDWERKEN EN MODES.

In de jaarlijks verschijnende 12 afleveringen zullen een groot aantal afbeeldingen der **moderaste Handwerken** en **Toiletbenoodigdheden, Borduur-, Haak-, Brei-** en **Tapisserie-patronen,** benevens eene naauwkeurige beschrijving tot **zelfvervaardiging** gegeven worden; alsmede 12 gekleurde Parijsche **Modeplaten** en 4 groote **Patronen,** om na te knippen, de geheele menlijke **Dames-** en **Kindergarderobe** omvattende. Deze moderne patronen, in de natuurlijke grootte geteekend, zullen in afbeelding en beschrijving zóó duidelijk zijn, dat ook de ongeoefendste hand in staat is, daarna een **net kleedende** en **moderne Mantille, Kleedje** enz. enz. te knippen en te vervaardigen, terwijl bovendien een aantal **Mededeelingen** en **Recepten,** zoo voor het huishouden als het toilet, den inhoud zal verrijken.
(Zie verder het Bijvoegsel.)

Ter Leeuwarder Courant-Drukkerij van de Erven Koumans Smeding.

NATIONALE MILITIE,

De **COMMISSARIS** des **KONINGS** in *Friesland*,

Herinnert, bij deze, aan de belanghebbenden:

Vooreerst: dat de manschappen, welke bij de Nationale Militie reeds werkelijk, *voor zich zelden*, dienen, en, gedurende het tegenwoordige jaar, of, in jaren, hetzelve voorafgaande (mits, in het laatste geval, het ontslag, te dier tijd, ook is aangevraagd, doch zonder gevolg heeft moeten blijven), overeenkomstig de artt. 91 en 94 der wet van 8 Januarij 1817 en de deswege bestaande latere bepalingen, *hetzij door het overlijden van eenen Vader of Stiefvader, of wel Moeder, of Stiefmoeder, weduwe zijnde, of door eene plaats gehad hebbende regterlijke separatie of echtscheiding der Ouders, of, eindelijk, door het overlijden van eenen Broeder, of van Broeders*, regt op vrijstelling hebben verkregen, en, diensvolgens, hun ontslag zullen verlangen, hetzelve kunnen bekomen.

Ten tweeden: dat zij, die in dat geval verkeeren, zich daartoe *vóór den* 5 *Januarij van het volgende jaar*, in geschrifte moeten aanmelden bij het Bestuur der Gemeente, voor welke zij in dienst zijn getreden, en dat hiertoe ook derzelver Ouders, Voogden, Curators en gemagtigden bevoegd zijn.

Ten derden: dat bij de adressen, of aanvragen, tot ontslag, moeten worden overgelegd de noodige bewijzen, ingerigt volgens de voorschriften, die daarvan bij de wetten op de Nationale Militie gegeven zijn.

Ten vierden: dat van alle adressen of aanvragen, tot ontslag, welke niet vóór den gestelden termijn ingekomen zijn, maar later ontvangen worden, of waarvan de bewijsstukken niet in behoorlijke orde bevonden zijn, voor het loopende jaar geen gebruik kan worden gemaakt en het ontslag, voor dat jaar, dus ook *niet* verleend zal worden.

Ten vijfden: dat, verder alle ingezetenen, die, op *den eersten Januarij aanstaande* hun *negentiende* jaar zijn ingetreden, na daartoe, bij publicatie door het Gemeente-Bestuur te zijn opgeroepen, *zich vóór den twintigsten van gezegde maand Januarij, dus* UITERLIJK OP DEN NEGENTIENDEN DIER MAAND, tot de loting moeten doen inschrijven, wel te verstaan: alléén die jongelingen welke in het jaar 1839 zijn geboren en dus op den eersten Januarij 1858 in hun *negentiende* jaar getreden zullen zijn, welke de *eerste* klasse uitmaken.

Ten zesden: dat, ten gevolge van de slotbepaling van art. 3 *der wet van* 28 *Julij* 1850 (*Staatsblad no.* 44), *en om dat in de wetten op de Nationale Militie geene bepalingen van ingezetenschap voorkomen, opzigtens de verpligting tot de inschrijving en loting voor de Militie, niet meer in aanmerking komen de bepalingen van de koninklijke besluiten van den* 25 *Junij* 1817, *lett. G*, *en* 4 *Mei* 1824, *no.* 90, MAAR DIE VAN INGEZETENSCHAP BIJ DE REEDS GENOEMDE WET VAN 28 JULIJ 1850 (STAATSBLAD NO. 44) GEMAAKT.

Ten zevenden: dat almede diegenen, welke hun verblijf binnen het Rijk zijn komen te vestigen en als ingezetenen beschouwd moeten worden, zich, insgelijks, voor zoo verre zij nog in de jaren der Militie vallen en hun 23ste jaar, op den 1 *Januarij e. k.*, alzoo nog niet volbragt zullen hebben, *voor den twintigsten en* DUS UITERLIJK OP DEN NEGENTIENDEN DIER MAAND, ter inschrijving moeten aangeven in dat Register, waartoe zij, volgens hunne jaren, behooren, ten einde voor hunne klasse na te loten.

Ten achtsten: dat van de voorzeide inschrijving geen der bedoelde jongelingen uitgezonderd is, maar dat een ieder van hen, zonder *eenig onderscheid*, en dus ook zij, die zich reeds in *militaire* dienst bevinden, alsmede alle anderen, die, om welke redenen dan ook, wettige gronden tot vrijstelling zouden mogen hebben, zich aan het Bestuur der Gemeente, tot welke zij, volgens de wet, voor de *Nationale Militie* behooren, ter inschrijving moeten aangeven op de dagen en uren, die daarvoor, door het Gemeente-Bestuur, bepaald en bekend gemaakt zullen worden, en dat die aangave, bij afwezigheid der jongelingen zelve, door hunne Ouders, Voogden, of die over hen gesteld zijn, moet geschieden.

Ten negenden: dat de *wettige* woonplaats, of het domicilie, voor de inschrijving, hier voren vermeld, is:

a. Voor *gehuwden*: de plaats, alwaar zij hun bestaan hebben, waarvoor, in twijfelachtige gevallen, gehouden wordt de plaats, alwáár de gehuwden, op den 1 Januarij van elk jaar, tot de uitoefening van eenig beroep patent hebben bekomen, of wel voor het middel van het personeel en mobilair beschreven zijn, en, voor zooverre zij daarin *niet* beschreven zijn, noch patent hebben bekomen, de plaats, alwaar zij zich bevinden.

b. Voor *ongehuwden*: de woonplaats der Ouders, en, bij overlijden van beiden, die van den eerstbenoemden Voogd, voor zoo verre namelijk, de volgende bepalingen daarin geene uitzondering zullen maken.

c. Voor hen, die door hunnen Vader, Moeder, Voogd, of Curator, achtergelaten zijn en geen bestaan hebben, de plaats, alwáár hunne Ouders, eerst in rang benoemden Voogd, of Curator, het laatst gewoond hebben, of, wanneer die plaats niet bekend of buiten het Rijk mogt gelegen zijn, die plaats, alwáár zoodanige achtergelatenen zich bevinden.

d. Voor natuurlijke Kinderen, die, ingevolge het Burgerlijk Wetboek, door hunnen Vader, of hunne Moeder NIET *erkend en* NIET *onder Voogdij gesteld zijn*, de plaats, alwáár zij zich bevinden, of, wanneer zij, om de eene of andere reden, buiten 's lands mogten zijn, de Gemeente, waar zij, vóór hun vertrek, het laatst hebben verblijf gehouden.

e. Voor diegenen, welke geene Ouders, Voogden, Curators, of een eigen bestaan hebben, insgelijks de plaats, alwaar zij zich bevinden.

f. Voor gealimenteerden, of kinderen in Godshuizen, of liefdadige Gestichten, ONVERSCHILLIG, OF DEZELVE, AL DAN NIET, OUDERS, OF VOOGDEN HEBBEN, die plaats, alwáár de Godshuizen, of de Besturen, welke de alimentatie bekostigen, gevestigd zijn.

g. Voor hen, wier Ouders, VAN ELDERS worden gealimenteerd, *onverschillig, of zij zelve in de alimentatie* al dan *niet* deelen, insgelijks de plaats, alwáár de Armen-administratie, door welke de alimentatie, of ondersteuning, aan de Ouders, of derzelver huisgezinnen, geschiedt, elders gevestigd moge wezen, WANNEER DE JONGELINGEN, NAMELIJK, BIJ HUNNE OUDERS INWONEN, of, zoo dit het geval *niet* mogt zijn, de *woonplaats* der Ouders.

h. Voor diegenen wier Ouders geen bekend domicilie hebben, de plaats, alwáár zij zich bevinden, en eindelijk:

i. Voor de zoodanigen, welke afzonderlijk, en niet te gelijk met hunne Ouders, of naastbestaanden, bijwelke zij te voren inwoonden, door sommige Godshuizen, of Armbesturen, ten hunnen koste in de Kolonien der Maatschappij van Weldadigheid zijn uitbesteed, gelijk mede voor die personen, welke voor rekening van andere Gemeenten in de bedelaars-gestichten dier Maatschappij geplaatst zijn, met inbegrip van de zoogenaamde, in den omtrek der kinder-gestichten, derzelfde Maatschappij gehuisveste, bedelaars-huisgezinnen, die Gemeente, onder welke de Godshuizen, of Besturen, door welke de kosten van verpleging bestreden worden, behooren.

Ten tienden: dat elk jongman, welke verzuimt zich *vóór den* 20 *Januarij* en alzoo UITERLIJK OP DEN NEGENTIENDEN VAN DIE MAAND, te doen inschrijven, of voor wien daartoe, UITERLIJK OP LAATSTGENOEMDEN DAG, geene aangave gedaan wordt, alnog zal worden ingeschreven aan het einde van het Register, doch dat hij tevens, voor dat verzuim, zal worden verwezen tot eene boete van niet minder dan *vijf gulden* en niet te boven gaande de som van *honderd gulden*, of, ingeval van volstrekt onvermogen, tot eene gevangenis van *vier dagen* tot *zes weken*.

Ten elfden: dat echter de zoodanigen, die zich vóór den 28 *Januarij* en, mitsdien, op den ZEVEN EN TWINTIGSTEN VAN DIE MAAND, nog niet hebben laten inschrijven, dadelijk gearresteerd en naar de hoofdplaats der Provincie overgebragt zullen worden, ten einde, wanneer zij niet bevonden worden wegens gemis aan de gevorderde lengte, of door ziekte, of ligchaamsgebreken, voor de militaire dienst ongeschikt te zijn, dadelijk aan den Provincialen Kommandant, ter inlijving, als niet-ingeschrevenen, te worden overgegeven, in mindering van het Kontingent der Gemeente, tot welke zij behooren, om, als zoodanig, *vijf volle jaren* uit te dienen, zonder in het groot verlof te mogen deelen.

Ten twaalfden: dat, derhalve, aan de niet-aangave ter inschrijving, *vóór den* 28 *Januarij*, dus UITERLIJK OP DEN ZEVEN EN TWINTIGSTEN van die maand, tevens verbonden is het verlies van zoodanige vrijstelling van de dienst der Nationale Militie, waarop een niet-ingeschrevene, vóór dien tijd *voor altijd of voor een jaar*, anders dan wegens de hiervoren opgegeven redenen, aanspraak zoude hebben kunnen maken, bijaldien hij aan zijne verpligting had voldaan, en dat ook geene eigene aangave *na* dien tijd, eenige verschooning kan aanbrengen.

Ten dertienden: dat de even gezegde niet-ingeschrevene en ingelijfd wordende personen, daarenboven, verwezen zullen worden, tot het *dubbel* der boete, of straffe, hiervoren vermeld, tenzij zij voldoende bewijzen, dat zij in het jaar, waarin de inschrijving verzuimd is, eene wettige reden tot vrijstelling zouden hebben kunnen doen gelden, wanneer zij zonder boete zullen worden ingelijfd.

Ten veertienden: dat ook de Ouders, Voogden, Regenten, of Directeuren van Godshuizen en Armbesturen bij de wet verpligt worden, hunne Kinderen, of Pupillen, in persoon, of door iemand, daartoe schriftelijk gemagtigd, te doen inschrijven, en dat zij, daarin nalatig blijvende, verbeuren zullen de boeten, daarop bij de wet bepaald, zijnde niet minder dan *vijf en twintig* en niet meer dan *honderd gulden*, of, volstrekt onvermogend zijnde, gestraft zullen worden met eene gevangenis van *een* tot *twee maanden*, onverminderd de nasporingen naar de dienstpligtigen, even als ten aanzien van de deserteurs van het krijgsvolk van den Staat gebruikelijk is.

Wordende, dien ten gevolge, elk en een iegelijk, die zulks aangaat, ten nadrukkelijksten aangemaand en gewaarschuwd aan zijne verpligtingen, ten aanzien der Nationale Militie, *op zijn tijd* en getrouwelijk te voldoen, ter voorkoming der onaangename en nadeelige gevolgen, welke door het ten achteren of in gebreke blijven in de *tijdige* voldoening aan die verpligtingen ontstaan; terwijl, eindelijk, alle Ouders, Voogden, Regenten enz., hierbij betrokken, expresselijk nog worden aangemaand, om, ook van hunne zijde, voor de *tijdige* inschrijving van hunne Kinderen, Pupillen enz., in het bijzonder van hen, die, door afwezigheid, of om andere redenen, zich-zelven niet zullen kunnen aanmelden, zorg te dragen, en om zich niet te spoedig en op te losse gronden overtuigd te houden dat zij aan de inschrijving en loting voor de Nationale Militie nog niet onderworpen zijn, maar om zich, *zelf bij de minste twijfeling omtrent hunnen juisten ouderdom*, van denzelven, HETGEEN IN HET ALGEMEEN ZEER IS AAN TE RADEN, te verzekeren door het nazien van de registers van den burgerlijken stand, als alléén als wettige bewijzen van den ouderdom kunnende worden aangemerkt, ten einde, langs dien weg, voor te komen, dat zij-zelve in boete of straffe vervallen, en hunne Kinderen, Pupillen, enz. die zich, ook in dezen, en, niet zonder grond, op hunne Ouders, of die over hen gesteld zijn, verlaten, insgelijks niet geboet, of gestraft, en als niet-ingeschrevenen, of later, als niet *op den bij de wet bepaalden tijd, of ter behoorlijke plaatse*, ingeschreven geweest zijnde, en mede geloot hebbende, behandeld zullen behoeven te worden.

Leeuwarden, den 4 December 1857.

De Commissaris des Konings,
VAN PANHUIJS.

DE **COMMISSARIS DES KONINGS** in de provincie *Friesland* brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat op Maandag den 28 December 1857, door zijnen ambtgenoot in de provincie *Groningen* zal worden aanbesteed het aanleggen van eenen Grindweg in de gemeenten *Leek* en *Marum*, in twee perceelen, waarvan het bestek en de voorwaarden aan het Gouvernementshuis alhier ter lezing liggen.

Leeuwarden, den 11 December 1857. VAN PANHUIJS.

De middenprijzen van de *in- en uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* wordt geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 11 December 1857 te *Leeuwarden* geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . *f* 10.50.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood* . . . . . - 195.00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Zwitserschbrood* . . . - 195.00.

Leeuwarden, den 12 December 1857.

De Commissaris des Konings in de provincie Friesland,
VAN PANHUIJS.

PUBLICATIE.

DE **GEDEPUTEERDE STATEN** der provincie *Friesland* brengen, ten vervolge op hunne Publicatie van den 7 dezer, ter kennis der ingezetenen, dat, van den 5 tot en met den 11 dezer:

1. 31 runderen in de Provincie aan de besmettelijke longziekte zijn gestorven, als in de gemeenten: Ængwirden 2, Baarderadeel 1, Barradeel 1, Doniawerstal 2, Franeker 1, Hemelumer Oldephaert en Noordwolde 2, Hennaarderadeel 1, Idaarderadeel 2, Leeuwarden 2, Leeuwarderadeel 1, Menaldumadeel 1, Tietjerksteradeel 1, Weststellingwerf 1, Wonseradeel 10 en Workum 3, en 31 door die ziekte aangetaste runderen, voor rekening der eigenaars, zijn afgemaakt, als in de gemeenten: Baarderadeel 2, Franeker 1, Franekeradeel 2, Haskerland 1, Idaarderadeel 7, Leeuwarden 1, Leeuwarderadeel 2, Lemsterland 3, Menaldumadeel 1, Rauwerderhem 5, Utingeradeel 1, Wonseradeel 4 en Wijmbritseradeel 1, bedragende daardoor het totaal der gevallen sedert den 1 Januarij dezes jaars 7350;
2. de besmettelijke longziekte zich heeft geopenbaard onder de runderen van de veehouders: Bauke Rintjes Sijperda, te Bozum; Jogchum IJkes de Jong, te Driesum; Gerrit Johannes Heeringa, te Teroele; Hille IJpma, te Franeker; Herre Ruurds Heerema, te Tzum; IJntje Douwes Wijbrands, te Hindeloopen; Durk Oedsma, Sjoerd Jacobs Hiemstra, IJpe Gerbens de Groot en Sijtse Jiskes Sijtema, allen te Grouw; Jisk Sjoerds Roorda en Rinse Pieters Tibbersma, beide te Warga; Cornelis Freriks Boersma, te Oosterzee; de Erven Doekele Wopkes Osinga, te Menaldum; Evert Jacobs Postma, te Rauwerd; Izaak Hiddes Kuipers, te Sneek; Jentje Wijbrandij, te Leeuwarden (in eene weide te Suawoude); Sjoerd Hantjes Rijpkema, te Terhorne; de Wed. Sible IJebs IJpma, te Kimswerd; Dirk Ottes Reinsma en Gosse F. Burghgraef, beide te Wons; Auke Murks Aukema, te Burgwerd; Pieter Obes Postma, te Cornwerd; Sjoerd Baukes van der Meer, te Workum, en Gerben en Jelle Durks Terpstra, te Goënga;
3. gezond zijn verklaard de runderen van de veehouders: Sape Keimpes Visser, te Roodkerk; Mr. S. W. Tromp, te Leeuwarden (op de Zathe te Lekkum, bemeijerd door Wijtze Jitses Fennema); Ruurd Leenderts van den Berg, te Irnsum; Sjouke Jelles Bottinga, te Wijns; Sieger Feikes Falkena, te Sondel; Klaas Rintjes Tromp, te Oudemirdum; Pieter Hielkes Hielkema, te Joure; Theunis Zwart, te Warga; de Weduwe Pieter Ritskes Fierstra, te Stiens; Herre Jans Boersma, te Suawoude, en Thomas Gerbens de Vries, te Oudega (Smallingerland).

Leeuwarden, den 14 December 1857.

De Gedeputeerde Staten van Friesland,
VAN PANHUIJS, *Voorzitter*.
A. VAN DER LAAN, *Griffier*.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Leeuwarden*, in aanmerking nemende, dat de **eerste Kersdag** en de **Nieuwjaarsdag** invallen op eenen Vrijdag, brengen, bij deze, ter kennis van de belanghebbenden, dat de gewone WEEKMARKT voor die weken, zal worden gehouden op **Donderdagen** den 24 en 31 December 1857.

En zal deze op de gebruikelijke wijze worden afgekondigd.

Leeuwarden, den 14 December 1857.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
J. H. BEUCKER ANDREÆ.
De Secretaris,
M. S. DE WAL.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Leeuwarden*,

Gelet op art. 49 der Wet op de Nationale Militie, van den 8 Januarij 1817, en op art. 5 van die van den 27 April 1820,

Brengen, bij dezen ter kennis van de Ingezetenen, dat de *Inschrijving voor de Militie*, wegens deze Gemeente, voor het jaar 1858, zal plaats hebben in het

Militie-Bureau, op de binnenplaats van het Gemeentehuis, op *Maandag*, *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag* en *Vrijdag*, *den 4 tot en met den 8 Januarij e. k.*, telkens voormiddags van *tien* tot *één* ure, in de volgende orde:

Maandag, voor degenen die wonen in de wijken A, B en C.
Dingsdag, —— —— — —— —— —— D en E.
Woensdag, —— —— — —— —— —— F en G.
Donderdag, —— —— — —— —— —— H, I en K.
Vrijdag, —— —— — —— —— —— L, M, N, O en P.

Waartoe zich moeten aangeven alle Ingezetenen, die in het jaar 1839 geboren zijn, mitsgaders degenen, die hun verblijf binnen het Rijk zijn komen vestigen en als Ingezetenen beschouwd moeten worden, voor zooverre zij in de jaren der Militie vallen en hun 23ste jaar, op den 1 Januarij 1858, alzoo niet hebben volbragt.

Met betrekking tot de verpligtingen en noodige aanwijzingen, de inschrijving voor de Militie betreffende, wordt een ieder verwezen tot de bekendmaking van wege den Heer *Commissaris des Konings in deze Provincie*, geplaatst in de Leeuwarder Courant van den 11 dezer; — doch bijzonder worden de belanghebbenden aangemaand om zich, omtrent hun juisten ouderdom, te verzekeren door een *geboorte-extract*, voor een ieder, bij den burgerlijken stand, kosteloos verkrijgbaar, kunnende zoodanig extract alleen als een wettig bewijs worden aangemerkt.

En zal deze, op de gebruikelijke wijze, worden afgekondigd.

Leeuwarden, den 14 December 1857.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
J. H. BEUCKER ANDREÆ.
De Secretaris,
M. S. DE WAL.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Leeuwarden*, volkomen overtuigd, dat de maatregelen, in de vier vorige jaren, Regeringswege genomen, en de middelen toen in het werk gesteld, ten einde het zoogenaamde nieuwjaarwenschen, aan de huizen der inwoners, met het doel om giften en aalmoezen in te zamelen, op den eersten dag des jaars, te keer te gaan en, zooveel mogelijk, te bevorderen, dat die belangrijke dag niet door misleiding, bedrog, losbandigheid en dronkenschap wierde ontheiligd, aan de Ingezetenen welgevallig zijn geweest en dat deze den wensch deelen dat die maatregelen en middelen voortdurend mogen plaats hebben, brengen bij deze ter algemeene kennis, dat zij, van hunne zijde, even als toen, daartoe gaarne al het noodige zullen aanwenden, doch ook dan op nieuw de medewerking behoeven, die zij tot hiertoe op eene zoo voldoende wijze hebben mogen ondervinden.

Burgemeester en Wethouders noodigen dien ten gevolge de Ingezetenen wederom uit, om op den eersten dag des jaars, geene giften of gaven aan de huizen uit te deelen, zelfs niet aan diegenen, welken zij iets zouden wenschen toe te kennen voor kleine diensten in het afgeloopen jaar verrigt, maar in het laatste geval daarin op eene andere meer gepaste wijze te voorzien.

Tevens verzoeken zij ook nu al de Fabrijkanten, Werkbazen en verdere neringdoende personen in de Gemeente, wier bedienden gewoon zijn, op nieuwjaarsdag, hetzij mondeling, hetzij schriftelijk, gelukwenschen aan hunne begunstigers aan te bieden, om zulks op dien dag aan hunne onderhoorigen te verbieden, en hun het ongepaste daarvan onder het oog te brengen, zoo als ook door het Bestuur aan alle Gemeente-ambtenaren en bedienden is geschied.

En ten einde hen die, te regt of te onregt, zoodanige giften plegen te vragen, daarvoor eenigzins schadeloos te stellen is, even als in het vorige jaar, ook thans wederom bepaald:

1°. Dat er van af 21 December 1857 tot en met den 2 Januarij 1858, eene geslotene bus op het Gemeentehuis zal worden geplaatst, waarin een ieder, die zulks verkiest, zijne bijdrage zal kunnen storten.

2°. Dat zij, die verkiezen mogten *in te schrijven*, daartoe in staat zullen worden gesteld door het invullen van een biljet, hetwelk eerstdaags aan de huizen der Ingezetenen, zal worden bezorgd en, drie dagen daarna, in eene geslotene bus, zal worden teruggehaald.

3°. En eindelijk, dat aan hen, die noch van hen eerste, noch van het tweede der aangebodene middelen verlangen gebruik te maken, de gelegenheid zal worden gegeven, om zulks verkiezende, eene gift, ten bedoelden einde, te werpen in de geslotene bus bij No. 2 bedoeld.

Burgemeester en Wethouders zullen zich gaarne belasten met de verzameling dezer bijdragen en, even als vroeger is geschied, zorg dragen dat die, na aftrek van hetgeen, huns oordeels, aan sommige tot de Gemeente in betrekking staande personen, behoort te worden toegekend, onder de onderscheidene armen administratiën dezer Gemeente, naar gelange van het getal hunner behoeftigen, worden verdeeld, ten einde in de eerste week der maand Januarij, aan de armen hunner administratie, eene buitengewone bedeeling te doen.

Burgemeester en Wethouders hebben het zich ten pligt geacht, deze zaak bij vernieuwing tot een voorwerp hunner zorg te maken, en vleijen zich dan ook, dat de Ingezetenen, doordrongen van het belang der zaak en aangemoedigd door de ondervinding van de vorige jaren, niet alleen door het ondersteunen van de te nemen maatregelen, maar vooral ook *door ruime bijdragen* het doel om den eersten dag des jaars te doen zijn een dag van ware belangstelling en heilige vereering, zooveel mogelijk zullen willen bevorderen.

Leeuwarden, den 14 December 1857.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
J. H. BEUCKER ANDREÆ.
De Secretaris,
M. S. DE WAL.

STAAT VAN DE MIDDELPRIJZEN DER GRANEN en andere Objecten, welke gedurende de laatste helft van de maand November 1857, ter Markt der stad *Leeuwarden* zijn verkocht, volgens Nederlandsche maat en gewigt.

Tarwe..	Witte ..	*f* 7.50	de mudde.	Boter..............		*f* 1.23	het pond.
	Roode..	„ 0.00	„ „	Vleesch .	Koe	„ 0.52½	„ „
Rogge..........		„ 6.37½	„ „		Kalfs.....	„ 0.00	„ „
Gerst ...	Vroege.	„ 0.00	„ „		Schapen ..	„ 0.32	„ „
	Late ...	„ 5.37½	„ „	Varkens-vleesch ..	Versch ...	„ 0.64	„ „
Boekweit.........		„ 7.00	„ „		Gerookt ..	„ 0.92½	„ „
Haver..........		„ 3.50	„ „	Aardappelen....	Vroege ...	„ 0.00	de Mudde.
Witte Boonen		„ 0.00	„ „		Late	„ 2.10	„ „
Erwten..	Witte ..	„ 0.00	„ „	Zaad....	Kool	„ 12.25	„ „
	Groene .	„ 8.50	„ „		Raap.....	„ 0.00	„ „
	Graauwe	„ 9.50	„ „		Lijn......	„ 11.50	„ „

Accordeert met het Register der Middelprijzen.

Leeuwarden, den 1 December 1857.

De Burgemeester,
J. H. BEUCKER ANDREÆ.

's GRAVENHAGE, 12 December.

EERSTE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

In de zitting van de Eerste Kamer der State-Generaal van gisteren zijn aangenomen de navolgende wetsontwerpen: *a.* dat tot inkoop en amortisatie van rentegevende nationale schuld; *b* dat tot wijziging der regten op den in- en uitvoer van visch; *c.* dat tot aanvulling der wetten omtrent den accijns op het zout; *d.* dat tot regeling der ontvangsten en uitgaven van het pensioenfonds voor 1858; *e.* die tot wijziging van de hoofdstukken II en IX *B* der staatsbegrooting voor 1856; *f.* dat tot verklaring van algemeen nut van den aanleg van een kunstweg in de gemeente Baarderadeel; alle met algemeene stemmen, met uitzondering van dat opgegeven onder *c*, waartegen stemden de heeren: Borski, Regout, van Heeckeren van Wassenaer en d'Ablaing van Giessenburg.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van donderdag is met algemeene stemmen aangenomen het wetsontwerp tot regeling van het fonds voortspruitende uit de koopprijzen van domeinen voor het dienstjaar 1857.

Daarna is behandeld het wetsontwerp tot verdere regeling van het muntwezen in Nederlandsch Indie.

Op art. 1, van het ontwerp *A*, is met 55 tegen 6 stemmen aangenomen een amendement van den heer van Zuylen, tot weglating der bepaling van het tweede lid van dat artikel, houdende, dat de uitgegeven pasmunt te Batavia en op andere door den Gouverneur-Generaal aan te wijzen plaatsen steeds op aanvrage kosteloos wordt ingewisseld tegen standpenningen. Op art. 2 was door den heer van Bosse voorgesteld een nieuw artikel, houdende o. a. de bepaling, dat binnen 8 jaren na het in werking treden dezer wet, van alle ontvangsten en uitgaven verantwoording wordt gedaan aan de Wetgevende Magt. De minister van koloniën heeft dat artikel overgenomen met eene wijziging door den heer van Bosse toegestemd. Daarna is het geheele ontwerp *A* aangenomen met 38 tegen 23 stemmen.

Bij ontwerp *B* is door den minister ter tegemoetkoming aan een door den heer van Bosse geopperd bezwaar, een nieuw artikel gevoegd, strekkende om de geraamde uitgaven met de middelen te doen sluiten, ofschoon deze wijziging geen invloed zou uitoefenen op zijne afkeurende stem tegen het geheele ontwerp. Daarna is het geheele ontwerp aangenomen met 34 tegen 27 stemmen.

Ten slotte heeft de Kamer zonder beraadslaging met algemeene stemmen aangenomen het wetsontwerp tot verlenging van den termijn tot herziening der wet van den 28 December 1855, op het binnenlandsch gedistilleerd.

In de zitting van gisteren is na discussie het ontwerp van wet, tot buiten-effectstelling en vervanging der fransche wet van 3 September 1807 op de interesten, met 44 tegen 12 stemmen aangenomen.

De conclusie van het rapport der commissie tot onderzoek van de opgave van den verkoop van domeinen, domaniale tienden enz, strekkende om die opgave voor kennisgeving aan te nemen, heeft de Kamer zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

In de zitting van heden zijn achtereenvolgens behandeld:

1°. het wetsontwerp tot bekrachtiging van den afstand van rijksgrond aan de gemeente Helder, dat zonder beraadslaging met algemeene stemmen aangenomen is;

2°. het wetsontwerp tot goedkeuring eener dading tusschen het bestuur der domeinen en de gemeente Enkhuizen, dat met algemeene stemmen werd aangenomen;

3°. het wetsontwerp, aanwijzende de middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de algemeene begrooting voor het dienstjaar 1858. Na de goedkeuring van al de onderdeelen van het wetsontwerp werd dit met 53 tegen 6 stemmen aangenomen;

4°. Het wetsontwerp tot voorloopige vaststelling van het Xde hoofdstuk der staatsbegrooting voor het dienstjaar 1858. Na de aanneming van de artikelen en de beweegredenen, vereenigde zich de Kamer met algemeene (59) stemmen met dit wetsontwerp;

5°. het wetsontwerp tot vervreemding van een gedeelte van den eigendom van den Staat te Konstantinopel in de voorstad Pera, dat, na van regeringswege eene wijziging in art. 2 te hebben ondergaan, met 53 tegen 4 stemmen aangenomen werd;

6°. de conclusie van het rapport der commissie tot onderzoek der rekeningen wegens het pensioenfonds voor burgerlijke ambtenaren en het fonds voortspruitende uit koopprijzen van domeinen, beide over 1855, strekkende, om de ingezonden rekeningen voor kennisgeving aan te nemen, die zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming werd goedgekeurd.

De Kamer is daarop uiteengegaan tot den 9 Februarij 1858, tenzij bijzondere omstandigheden de bijeenroeping op een vroeger tijdstip mogten noodig maken.

LEEUWARDEN, 14 December.

GEMEENTE-RAAD VAN LEEUWARDEN.

In de vergadering van den Gemeenteraad, donderdag jl. alhier gehouden, waarin 17 leden tegenwoordig waren, zijn, behalve de reeds medegedeelde, nog de volgende zaken behandeld:

1. Resolutie van Gedeputeerde Staten betrekkelijk het tarief van tolheffing op den kunstweg van Leeuwarden naar Hijum, waarbij o. a. het gevoelen der Provinciale Staten wordt medegedeeld, dat al de vrijstellingen van tol behooren te worden toegekend, welke in het koninklijk besluit van 1833 voor de rijkswegen zijn opgenomen, enz., met berigt van burgemeester en wethouders, dat zij het vóór de expiratie van den pachttijd niet noodig achten, in dien geest tot de herziening van gezegd tarief over te gaan en voorstel om inmiddels het gevoelen van het bestuur van Leeuwarderadeel in te winnen. — Daartoe is besloten met 16 tegen ééne stem.

2. Rapport over de gewijzigde begrooting van de Nederlandsch Israëlitische armenschool alhier voor 1858, voorgedragen ter goedkeuring in ontvang en uitgaaf tot een bedrag van *f* 1312.00½. — Dienovereenkomstig eenstemmig besloten.

3. Adres van S. T. Sijbes, om een beurtveer te mogen aanleggen tusschen Leeuwarden en Haulerwijk, waarop door het bestuur van Ooststellingwerf bereids afwijzend is beschikt. — Aangehouden en gesteld in handen van de verordenings-commissie, om daarop te letten bij de behandeling van het reglement op het veer tusschen Leeuwarden en Bakkeveen.

4. Rapport over de gewijzigde begrooting van de Nederlandsch Israëlitische gemeente te Leeuwarden voor 1858. Wordt voorgesteld, dezelve in ontvang en uitgaaf goed te keuren tot een bedrag van *f* 5567.40 en eene subsidie van *f* 1000, over dat jaar te verleenen. — Daartoe besloten met 16 tegen ééne stem.

5. Resolutien van Ged. Staten, houdende: *a.* goedkeuring van het veerreglement tusschen Tzum en Leeuwarden; *b.* idem van het besluit tot onderhandsche verhuring van de huizinge letter H no. 121, en *c.* berigt van de ontvangst van het besluit tot herziening en geldigverklaring van strafverordeningen. — Notificatie.

6. Gemotiveerd voorstel van jhr. mr. van Beijma thoe Kingma, tot wijziging van de verordening, betreffende de instandhouding der openbare wegen enz., voor zoo verre betreft het rijden van diligences over de met keijen of klinkerts bevloerde straten, door daarin op te nemen eenige bepaling, zoo ter voorkoming van ongelukken, als ter instandhouding of beveiliging van straten en wallen, tegen het hard rijden van gemelde voertuigen. — Ter visie, in eene volgende vergadering te beraadslagen over de aanneming van het beginsel en *dat* aangenomen wordende, de zaak te verzenden naar de verordenings-commissie.

7. Reglement op het beurtveer tusschen Leeuwarden en de in de gemeente Menaldumadeel gelegen dorpen en plaatsen, vastgesteld door den Raad van Menaldumadeel. — Insgelijks finaal gearresteerd en verdere uitvoering.

8. Verordening op het trekveer van Leeuwarden op Dokkum vice-versa, vastgesteld door den Raad van Dokkum. — Als voren.

9. Adres van H. Reinhart, ondermeester in de 2de Tusschenschool, om een verhoogd traktement van *f* 425 's jaars te mogen bekomen, met berigt daarop van de schoolcommissie en advies van burgemeester en wethouders. — In eene volgende vergadering af te doen.

10. Missive van de kamer van koophandel en fabrijken te Almelo, houdende berigt, dat zij bij Z. M. den Koning heeft ondersteund een aan Hoogstdenzelven ingediend adres van de heeren graaf du Hamel enz., waarbij deze concessie verzoeken tot den aanleg van spoorweg-lijnen, waarvoor de requestranten eene subsidie hebben verzocht van 10 millioen gulden, met uitnoodiging aan den Raad, om zijn invloed bij de Regering mede te willen aanwenden, dat op gedacht request gunstig worde beschikt. — Ter visie.

11. Nader adres van H. J. Sporre, om over 1858 een wachtgeld te mogen erlangen. — Later af te doen.

12. Rapport en voorstel van burgemeester en wethouders, naar aanleiding eener circulaire van het bestuur van Rauwerderhem, houdende mededeeling, dat hetzelve zich aan heeren Gedeputeerde Staten heeft geadresseerd met een verzoek, strekkende ter bekoming van weder vrijstelling van zegelregt van ongeteekende declaratien boven de tien gulden. — Met de stukken ter visie om later af te doen.

13. Staat ter aanwijzing van het maximum van onderstand, voor de dienst van 1858. — Ter visie.

14. Resolutie van Gedeputeerde Staten met eene nota van op- en aanmerkingen op de verordening tot wijziging van art. 64 van die, betreffende de instandhouding der openbare wegen enz., en van art. 46 van die, ter voorkoming enz. van brand. — Gesteld in handen van de verordenings-commissie om berigt en raad.

15. Rapport over de begrooting voor de dienstdoende schutterij te Leeuwarden voor 1858. Wordt voorgesteld, die begrooting *niet* goed te keuren, enz. — Later af te doen.

16. Idem der Stads Bank van Leening, met voorstel deze begrooting goed te keuren op een bedrag van *f* 5480. — Als voren.

TER LEEUWARDER COURANT DRUKKERIJ VAN DE ERVEN KOUMANS SMEDING.